

Hakarps Krönika

1980

Hakarps Hembygdsförening

Krönika 1980

BRÄNERYD

Titelsidans bild visar Bråneryds huvudbyggnad och är en tuschteckning av Uffe Tecknare.

Den ståtliga herrgårdsbyggnaden uppfördes omkring 1800 av dåvarande ägaren, hovrättskanslisten Åke Vibom. Den byggdes i två våningar och innehöll ett stort antal rum och kan väl anses som typisk för tidens krav på en godsägares bostad. Framför huset fanns till långt fram i tiden en välvårdad park med mäktiga träd som nu är borta.

Bråneryd är en gammal gård. Redan på 1400-talet skymtar dess namn i handlingarna. Förläningsbrev från Eric XIV och Sigismund finns ännu bevarade. Gårdar bortgavs till personer som tjänat kronan på ett förtjänstfullt sätt och vunnit de högstes gunst. Men ofta blev äganderätten tvivelaktig då, genom de ständiga krigen och kungabytena, mer än en kunde få förläningsbrev till samma gård, med långvariga processer som följd. Detta gällde även Bråneryd där rättgång fördes om vem som var rätt ägare.

Under århundradena har gården haft många innehavare, mestadels adelsmän. I en släkt Struwe, som på 1600-talet adlades Leijonsten, kom den att stanna i 120 år.

I senare delen av 1800-talet finner vi ett borgeligt namn, Larsson. Genom denna familj kom Bråneryd så småningom att upphöra som privatägt jordbruk och säljas till Huskvarna stad. Efter ett antal år övergick även huvudbyggnaden med parkområde i kommunal ägo. Så kommer nu den gamla vackra byggnaden att, under andra innehavare, gå mot nya öden.

FÖRORD

Redan omslagsbilden på årets Krönika låter oss förstå att en del av innehållet kommer att handla om Bråneryd. Några minnesanteckningar från villaområdet Hjärtorp-Bråneryd inleder årsboken.

Några sidor i boken ägnas åt ett par föreningar som har firat jubileum och i en annan artikel kåseras om Hakarps gamla kyrkböcker och vad man kan hitta i dem. Krönikans innehåll i övrigt får läsaren själv upptäcka.

Allt som oftast händer det att Krönikans läsare, både i hakarpstrakten och på andra håll i vårt land, låter höra av sig för att tala om att de med stort intresse läst artiklar i våra tidigare årsböcker. Det är vår förhoppning att även årets upplaga skall bli föremål för samma glädjande uppmärksamhet.

Krönikans medarbetare får som vanligt nöja sig med ett ärligt menat: Tack för hjälpen!

REDAKTIONEN

Några minnesanteckningar om Bråneryd

av Jerker Svensson

*Vissmålen ligger på en kulle
Bråneryd ligger på en äng.
I Vissmålen börjar det dagas
men i Bråneryd sover de än.*

Ramsan som jag hörde i min ungdom hänsyftar på Bråneryds läge i dalen och som därför fick vänta längre än Vissmålen på morgonsolens strålar.

Mina första minnen från Bråneryd går cirka 60 år tillbaka i tiden. Jag minns våren med blommor, de vackra ängarna och träden, som började grönska. Jag har minnen av den tidens människor, som efter veckans slit tog sina kaffekorgar och vandrade mot parken där urnlundan nu ligger, för att lyssna på göken och plocka blommor. Det var den tidens nöje och avkoppling. Bilar fanns inte och cyklar var fåtaliga.

I Krönikan för 1952 har forskaren P. G. Vejde skrivit en historik över Bråneryd från slutet av 1400-talet. Om vi stannar vid ägarna under slutet av 1800-talet så ser vi att Bråneryd ägdes av härads-hövding Per Arvid Ribbing och att efter hans död 1865 egendomen innehades oskiftad av sterbhuset. Sedan även änkefru Ribbing avlidit försålles den till nämndemannen Anders Larsson och hans hustru från Edesvarna i Skärstad. Köpeskillingen var 93 000 kronor. Anders Larsson blev en verksam kommunalman i Hakarp under åren 1879—1908. Han var född 1830 och avled 1918. Redan 1912 övergick gården i sonens, Aron Larsson, ägo. Hans hustru hette Ida Carlberg och hade förut varit barnmorska i Hakarp. Aron Larsson avled 1934 och efter hustruns död 1938 övertogs egendomen av hennes brorson, Birger Carlberg. Denne sålde Bråneryd år 1947 till Huskvarna stad med undantag av mangårdsbyggnad och parkområdet däromkring.

Mangårdsbyggnaden uppfördes omkring 1800. Den var stor och ståtlig i två våningar. På första våningen fanns sex rum och kök

Anders Larsson

och andra våningen hade ett rum mera, med kök. Intill stora byggnaden fanns en mindre knuttimrad byggnad med vindflöjel som visade året 1624. Den är nu flyttad till Kroatorpet och vårdas av Huskvarna Hembygdsförening.

Av ekonomibyggnader kan nämnas en stor ladugård och, nere vid ån, ett sädesmagasin. Där strömmade vattnet i en ränna till ett vattenhjul, som drog tröskverket.

I äldre tider fanns under Bråneryd två torp och fyra backstugor. Torpen var Stockeryd, där stugan revs år 1900, samt soldattorpet Fråsynen. Detta torp såldes till Knut Skoglund år 1924 och en ny fastighet bildades med namnet Bäckadal. De fyra backstugorna var Berget, Dalen, Hovrätten och Renstorp. Alla är nu rivna och på tomten där Berget, "Bergastugan", stod finns nu två nybyggda villor.

Arbetarebostaden låg väster om Tenhultsvägen. Den innehöll tre lägenheter om ett rum och kök och en drängkammare. Två helårsanställda arbetare fanns samt två till tre drängar. Samtliga kan anses som trotjänare då de varit i Bråneryd i många år. Köksjungfrun hade varit där så gott som hela sitt liv. En son till en av arbetarna, Bengt Blomberg, omtalade att hans far, som var född i Habo, kom till Bråneryd före tjugooårsåldern och hade arbetat där under tre ägare. På senare år övergick han till annat yrke.

Familjerna Gustafsson, Fransson och Berglund hade också bostad och anställning vid Bråneryd i flera år. Någon femdagars arbetsvecka var ännu inte påtänkt och arbetsdagen var från kl. 6 fm. till 6 em. Det var dessutom ryktning, mjölkning, utfodring av djuren och annan passning både helg och söcken. På gården fanns 50—60 nötkreatur och 8 hästar samt grisar och höns. Arbetarnas hustrur fick mjölka för hand två gånger om dagen. Mjölksmaskin, tror jag, kom först under 1930-talet. Tvätt och byk skedde under bar himmel nere vid ån.

Jordbruksarbetet utfördes till största delen enligt gamla metoder, utan hjälp av traktorer och andra maskiner, som nu finnes. Vår- och höstplöjning skedde med hästar. Vid skörd och slåtter användes ofta lie. Med den kuperade terräng som fanns på gården var det heller inte möjligt att använda slåttermaskin överallt. Under vintertid var skogsavverkning och vedkörning den förnämsta sysselsättningen.

Som hjälp vid potatisplockningen om höstarna anlätades pojkar och flickor. Jag minns att vi gick bort till "Aron i Bråneryd", som han kallades, och anmälde oss långt innan tiden för plockning var inne. Vi brukade vara ca 10— 15 pojkar och flickor som fick hjäl-

Aron och Ida Larsson hemma i Bråneryd

pa till. Han betalade 3.25 per dag och det var ganska bra på den tiden. När allt var färdigt fick vi våra pengar och dessutom fick vi ta med oss hem så mycket potatis som vi orkade bära.

Två gånger om året var alla på gården bjudna till Larssons på fest, skördefesten och på hösten julfesten. Det var något som alla såg fram emot. Då var bordet dukat med mat och dryck av alla slag.

Bråneryd är en gård med rik tillgång på sten och berg. Förr i tiden fanns där två stenbrott. Ett låg vid Berghagavägen. Vid 1920-talet arrenderades det av den nyligen bortgångne Oskar Nilsson. Där arbetades för hand med slägga, borr och spett. Resultatet blev makadam samt procentsten för byggnadsändamål. Under senare hälften av 1930-talet började Karl E. Gustafsson med stenkross och sorteringsverk. Vid Bråneryds sandtag var också en livlig verksamhet. Därifrån kördes dagligen sand med häst och vagn till gjuteriet i Huskvarna. Arbeten vid stenbrott och sandtag upphörde sedan gården övergätt i Huskvarna stads ägo.

Den första kvartersbildningen vid Bråneryd var säkert omkring sekelskiftet. Som jag minns Hjärtoorp från 1920-talet så fanns vid den gamla byvägen, som troligen var enda vägen till herrgården i gammal tid, endast två hus:

Bråneryd 1:7, Hjärtoorp n:r 4, som ägdes av Klas Vilhelm Lundberg, samt Bråneryd 1:4, Hjärtoorp n:r 2, där ägare var David Andersson. Andersson hade ett skomakeri tillsammans med brodern Mandus. Virke från gamla backstugan Hovrätten, som revs 1898, togs som hjälp till byggnaden. Vi kan därför utgå ifrån att huset byggdes vid denna tid.

Något väster om dessa fastigheter bodde trädgårdsmästare Alfred Möller på Bråneryd 1:2, Hjärtoorp 1. Hans ägor delades i början på 1900-talet av Tenhultsvägen. Det var ett område som sträckte sig ända ned till ån. Möller hade en stor trädgårdsanläggning och sålde sina produkter både hemmavid och på torgen i Huskvarna och Jönköping.

Väster om Tenhultsvägen fanns också bebyggelse. Längst ned mot ån låg Bråneryd 1:3, Hjärtoorp 3, som hade Johan Lind som ägare.

Bråneryd 1:8, Hjärtoorp 3 B, byggdes 1916 av Adolf Johansson och hans hustru, som var dotter till Johan Lind.

Birger Carlberg

Bråneryd 1:9, Hjärtporp 3 C, uppfördes av förre gruvfogden Henriksson, far till den kände kommunalmannen Peder Henriks-son. År 1939 övertogs huset av familjen Rydberg då deras stuga Dalen revs ned.

Bråneryd 1:13, Hjärtporp 11, beboddes och ägdes av C. J. Bäckström. Han hade häst och vagn och utförde transporter av olika slag, de sista åren mest till Vapenfabriken.

Bråneryd 1:6 Hjärtporp 8, innehades först av en person vid namn Ottosson. Från omkring 1930 övertogs fastigheten av Karl Ekvall.

Bråneryd 1:12, Hjärtporp 9 byggdes av murare Johan Isaksson.

Så har vi slutligen Bråneryd 1:29, Berget, "Bergastugan", som den hette i dagligt tal. Enligt traditionen byggdes den av härads-hövding Ribbing som karantän under en koleraepidemi i mitten av 1800-talet. Därefter blev den bostad åt gårdens arbetsfolk. I början av detta sekel bodde där Per Johan Lind och hans hustru, föräldrar till Johan Lind på Bråneryd 1:3. År 1936 övergick stugan i Hjalmar Blombergs ägo. Den gamla byggnaden är nu borta men på tomten finns två hus som äges och bebos av Blombergs barnbarn.

Arbetarebostaden, efter oljemålning av Göte Karlsson.

Beträffande bebyggelsen på Berghagaområdet så uppfördes första huset där 1936 och som nummer två flyttade jag och min hustru in i vårt hus på hösten 1939. Nästa nybyggare kom året därpå, men sen blev ett längre uppehåll på grund av svårigheter av alla slag, som följde med det pågående kriget. Först efter fredsslutet 1945 kom en livligare byggnation igång.

Det har skett stora förändringar under de 40 år som jag bott här. När man kom upp på den lilla byvägen från Huskvarna fanns där först en grind, som man måste noggrant stänga efter sig, efter något hundratal meter mötte man ännu en grind, som måste passeras. Vägen var heller inte i bästa skick. Man fick passa sig noga i mörkret för stenar, hål och hjulspår om man skulle komma hem oskadd från arbetet. Första hösten var särskilt prövande. Gatubelysningen slutade vid Ängsgatan, där vi också hade vår brevlåda, och därifrån fick man treva sig hem. Men med några månaders övning gick det ganska bra. Sen kom vintern med snö och köld. Den äldre generationen kommer säkert ihåg de svåra vintrarna på 1940-talet. Vi var bara två familjer på Berghaga den första vintern och när vi skulle till vårt arbete fick vi gå bredvid cyklarna ner till Tenhultsvägen. Snön räckte ofta till knäna och när vi kom hem så fick vi skotta en gångstig ned till vägen för att nästa morgon finna oss insnöade igen. Men något gott följde även med dessa svårig-

heter. Vi fick god motion och det vet vi ger hälsa och välbefinnande.

Men även efter den svåraste vinter kommer en vår och våren är underbar i Brånerydsdalen, fastän tjällossning i den lösa vägbanan ibland gjorde att vi nästan fastnade i leran. Med sommaren försvann dessa besvär och allt blev ljust och vackert. Utmed vägen mot Bråneryd var planterat äppel- och päronträd. De höggs ned 1967 men så länge de stod kvar var där som ett blomsterhav då de blommade i pingstens tid. Närmare gården fanns ännu ett par grindar, där fanns också en rad kastanjer planterade, som i sin blomning bidrog till att göra hela området till en idyll. På åkrarna kom vårbruket igång och korna släpptes ut och betade runt husen där vi bodde.

Åren gick mot 1940-talets slut. Bebyggelsen på Berghaga hade ökat och vi var nu ganska många om de problem som måste lösas på området. Vi samlades på Nilssons berg och behandlade olika frågor. Det var vägunderhållet, gatubelysningen och, den mest brännande, vattenförsörjningen till Berghaga-området.

*Arbetsgrupp med hästar framför Bråneryds ladugård,
fr. v. David Lind, Hjalmar Blomberg och Arvid Gustavsson.*

Fyra generationer Lind, alla med stark anknytning till hjärtorpsområdet

När det gällde att få vägen i bättre skick så deltog vi alla med spadar, korpar och spett för att göra den så framkomlig som möjligt. Vi gick till Hakarps kommun med begäran om hjälp och fick några små anslag från 300 till 600 kr., men det räckte inte långt. Det gällde ju en sträcka av omkring 700 meter som måste underhållas, och vi höll oss framme överallt där det fanns något material som passade. En vår fick vi ca 30 lass slagg och gjutkärnor som vi planerade ut. Efter en tid beslöt vi på en stämma att bilda en vägsamfällighet så vi kunde utnyttja vår rätt till olika bidrag som utgår till sådan samfällighet. Det blev många turer med lantmätare och olika myndigheter innan frågan blev slutligt löst och bekymret kom ur världen.

Att få frågan om gatubelysningen löst var också angeläget. Vi underhandlade med Hakarps kommun och Smålands Kraft AB i Nässjö och till slut blev resultatet att vi skulle få gatubelysning. Varje fastighet fick erlägga 40 kr. och samtliga skulle gemensamt betala strömkostnad samt svara för lampbyte. När det gällde byte av trasiga lampor måste alla i tur och ordning svara för att det blev gjort.

Under 1950-talet kom ett nytt ärende upp som ställde till oro i Bråneryd. Huskvarna kyrkoråd började planera för en ny kyrkogård. Denna skulle läggas mellan Berghaga och Tenhultsvägen. Vi var samlade till många samtal och diskussioner i denna fråga. Vi ansåg det olämpligt att lägga en kyrkogård så nära bebyggelsen. Visst finns det kyrkogårdar som ligger nära bostadsområden, men då är det i regel så att de boende själva bestämt sig för att flytta dit. Efter många skrivelser och överklaganden beslöts att lägga kyrkogården och krematoriet på den plats som vi föreslagit. År 1958 skedde invigningen och ingen kan väl neka till att det är ett vackert läge för en kyrkogård. Man tänker ibland, vem var mest förutseende? Myndigheter, arkitekter eller vi protestanter?

Vårt största bekymmer var kanske ändå hur vi skulle kunna lösa vattenförsörjningen på ett tillfredsställande sätt. Det var nu tretton fastigheter utmed Berghagavägen. Där var grävda och sprängda brunnar och även någon djupborrning. På en del ställen hade det lyckats att få vatten och på andra var resultatet dåligt. Mycket arbete och stora pengar hade lagts ned på detta arbete utan att vi kunde få det vatten vi behövde. Vi fick till slut myndigheterna i

Bråneryd 1:9 byggdes av före gruvfogden Vilhelm Henriksson och hans maka Augusta, här syns de båda framför sitt hus.

Hakarps kommun att tänka på oss, som bodde nedanför berget. När läget blev alltmer kritiskt blev första åtgärden att en vattenslang kopplades till kommunens vattenledning vid Nordskogsområdet. Slangen fick vi dra själva nedför höjden och med den fylla våra brunnar. Det var ju en framgång men vi var inte nöjda med denna provisoriska lösning. Flera framställningar till kommunen gjordes och den 24 mars 1966 låg ett förslag från kommunalnämnden till lösning av vattenfrågan i Bråneryd på fullmäktiges bord.

Förslaget innebar att vattenledning skulle framdragas till tomtgräns eller till 12 m. från husgrund. Detta till en beräknad summa av 593 000 kr med med ändring i förslaget beslöts slutligen att ledningen skulle dragas fram till 2 m. från husgrund, detta till en merkostnad av 90 000 kronor. Beslutet fattades mot endast en reservation och då efter trettio dagars besvärstid ingen klagande hört av sig vann det laga kraft. Så var då, år 1967, vatten och avloppsfrågan ordnad för Bråneryd, närmare trettio år sedan bebyggelsen startat på Berghaga.

Den 1 jan. 1967 sammanslogs Hakarps kommun med Huskvarna stad och vi blev stadsbor. I början av 1970-talet tillkom ett nytt bostadsområde, då ett 80-tal radhus byggdes på åkern norr om Bråneryds huvudbyggnad. Vägar asfalterades, ny belysning monterades

*Stugan Dalen med Frans August Rydberg och hans hustru Gerda,
foto från 1930-talet.*

*Bröderna Sjöqvists
möbelfabrik.*

och Tenhultsvägen byggdes om. Bråneryd har blivit ett välordnat samhälle.

Även industriell verksamhet har utvecklats genom att Bröderna Sjökvist förlagt sin möbelindustri hit. Där tillverkas soffgrupper och stoppmöbler av alla slag. Starten skedde i en liten verkstad vid Gärdesgatan i Huskvarna. År 1949 flyttades rörelsen till Bråneryd. Antalet anställda var då 11 personer och omsättningen omkring 200 000 kr. Efter att under 1950- och 1960-talen gjort utbyggnader och varje gång ökat omsättning och antalet anställda personer tillkom ännu en utbyggnad år 1974. Nu sysselsätter företaget 110 personer och har en omsättning av 30 mill. kr. Företaget har gjort sig känt för sina produkter av hög kvalitet och förnämlig design. Med den skicklighet som finns hos både ledning och anställda kan det säkert växa vidare och bidra med ännu fler arbetstillfällen i bygden.

Fritidsaktiviteter av många slag finns inom Bråneryds område. Vi kan nämna koloniträdgårdar, två skjutbanor, både för gevär och pistol, samt Huskvarna fiskeklubbs laxodling vid Lillån.

Nu framme vid år 1980 är det full fart vid den gamla herrgårdsbyggnaden. Jönköpings kommun har upplåtit byggnaden till Huskvarna Södra Idrottsällskap som fritids- och aktivitetshus. Kommunen har anslagit 700 000 kronor som hjälp till renoveringen. Med frivillig arbetskraft är nu arbetet i full gång med att göra huset tjänligt till de olika slag av verksamhet som föreningen bedriver. Så kommer en gammal vacker och ståndsmässig byggnad att få nytt liv och en uppgift att fylla i dagens och framtidens samhälle.

Jag började mina anteckningar med en gammal ramsa vars sista rad talar om att i "Bråneryd sover de än". Nu slutar jag med samma rad men med ett annat innehåll: I Bråneryd har de nu vaknat.

Idrottsklubben Hakarpspojarna femtio år

av Folke Lager

I vårt samhälle har länge funnits ideella föreningar: arbetarkommuner, ungdomsklubbar, kristna samfund Man har alltså väl sört för medborgarnas andliga, moraliska och sociala välfärd. Men man har helt glömt den fysiska utvecklingen. Dock kan man säga att en sund själ endast kan bo i en sund kropp och likväl finns inte någon idrottsförening på orten.

Så inleds Idrottsklubben Hakarpspojarnas minnesskrift med anledning av klubbens femtioårsjubileum den 1 februari 1979. Orden är Evert Väinöläs och härstammar från 1929, det år då IK Hakarpspojarna bildades.

Fredagen den 1 februari 1929 samlades några idrottsintresserade ungdomar på Jutaholms Café. Initiativtagare till träffen var den 49-årige Evert Väinölä och Calle Aronsson, vilka också fick ikläda sig ordförande- och sekreterareposterna i interimstyrelsen i den förening som kom att bildas. Kassör blev Fridolf Hallkvist och övriga styrelseledamöter Harry Svensson (Thufvander), Birger Levin och Karl Nohlkvist.

Namnet Hakarpspojarna har sekreterare Calle Aronsson givit föreningen. Redan från starten hade klubben över 50 medlemmar, vilka enligt beslut skulle bedriva skidåkning, bandy, cykelåkning, gymnastik och allmän idrott.

Allt detta står att läsa i klubbens minnesskrift, som har författats av några hakarpspojkar, vilka tagit upp Evert Väinöläs mantel, fört framåt och utvecklat IKHP till den moderna och välskötta förening den är idag. Dessa IKHP:are Gösta Eklöf, Arne Gustafsson, Gunnar Karlsmo, Ragnar Karlsmo och Kurt Karlsson ger oss en tillbakablick på klubbens verksamhet under de gångna femtio åren. Genom ett ivrigt studerande av protokoll, verksamhetsberättelser, noteringar, tidningsartiklar och personliga hågkomster har redaktionskommittén åstadkommit en fyllig bild av verksamheten i och omkring sportstugeanläggningen och av sektionernas största idrottsliga händelser genom fem decennier.

I Huskvarna utmed E 4:an står Calle Örnemarks trästaty, den drygt 11 meter höga, Jätten Vist. Denne väldige jätte har varit klubbens symbol under hela jubileumsåret. Han har prytt program, resultatlistor och skrivelser. Jätten Vist har under året på dekaler fått låna såväl skidor och stavar, kompass som spikskor. På de minnesplaketter som framställts till alla deltagare vid vart och ett av arrangemangen har jätten funnits med.

I dag har IK Hakarpspojarna tre sektioner, som sysslar med tävlingsidrott. Dessa är orienterings-, skid- och friidrottssektionerna. Inför jubileumsåret var det därför naturligt att varje sektion ville ha ett arrangemang värdigt de femtio åren.

Med tre svenska mästerskap — ungdoms-SM på skidor, skol-SM i orientering och terräng-SM celebrerades halvsekeljubiléet.

Skidor

Ungdoms-SM på skidor gick av stapeln lördagen den 10 och söndagen den 11 februari i ett väder som närmast kan betraktas som idealiskt. Temperaturen pendlade mellan -10 och -2 grader. So-

Från målet i ungdoms-SM på skidor.

len flödade över det skidstadion som byggts enbart för tävlingen. Det antal arbetstimmar som lades ned för att tävlingarna skulle få ett så propagandamässigt och sportsligt genomförande som möjligt kan räknas i tusental. Endast själva banläggningen krävde ett par tusen timmars förberedelsearbete. Betänker man sedan att all tid satsades helt på frivillig väg förstår vi att idealismen fortfarande lever.

Lördagen den 10 februari kördes de individuella tävlingarna i tre klasser: H 13 — 14, H 15 — 16 och D 13 — 14. Deltagarantalet var ca 700. De tävlande åkte på banor som mestadels gick i Huskvarnabergets reservat. Banorna var hårda och utslagsgivande, kanske var de bland de mest kuperade som använts i USM-sammanhang.

Alla hade väl väntat sig idel norrlänningar som segrare i ett USM. Men därav blev intet. I den äldsta pojkklassen vann Dag Andersson från Ulricehamn. Bäste IKHP:are blev Magnus Grenegård med en 57:e plats. I yngsta pojkklassen blev striden utomordentligt hård. Två löpare, Kai Tarvainen från Fagersta och Kenneth Olsson, Björkehov, kom in på samma sekund. Fagerstabon hade

Söndagens SM-klasser hade samlat hela Sveriges medel- och långdistanseelit. Ca 250 deltagare ställde upp i de fem klasserna. Dan Glans, Malmö AI, blev som väntat det stora namnet. Han tog trots en stukad fot hem en överlägsen seger före Göran Högberg, En-hörna, i 12 000-metersloppet. I 4 000-metersloppet för herrar hade Jan Hagelbrand ledningen från start till mål. Karoline Nemetz

Arne Svensson och i lagtävlingen över 4 000 meter vann IKHP. som var överlägset bäst i alla veteransklasser. I klassen H 65 vann raner. Ingemar Karlsson från IKHP vann klassen H 40 på en tid De största lokala framgångarna kom på lördagen i RM för vete-Två av ungdomsklasserna F 18 och P 18 gällde som ungdoms-SM. deltagare och riksmästerkapet för veteraner med ca 80 deltagare. Lördagen den 28 april avgjordes ungdomsklasserna med ca 300 stor arbetsinsats fick därför göras för att preparera nya banor.

var så snö- och isbemängda att de delvis inte gick att använda. En ställa under sommaren och hösten 1978 fortfarande i april månad den snötika vintern visade det sig att de löpspår som var i ordning-terrängöppning inte skulle välla alltför stora problem. Men efter gick helgen 28—29 april. Man kan tycka att banläggningen vid en

Terrängöppning

Nästa stora jubileumsarrangemang var SM i terrängöppning som arrangerats” hette det bland deltagarna från Norrland. och fick många lovord för det. ”Ett bland de bästa ungdoms-SM nöjda. IK Hakarpspojkarna svarade för helt perfekta arrangemang lingsledare Rune Johansson och hans 234 funktionärer kända sig När detta första jubileumsarrangemang avverkats kunde täv-IFK Mora före Nordingrå.

14 vann Storviks IF för SK Bore. I flickklassen triumferade anrika till andra platsen efter Valbo IF när hela tävlingen körts. I H 13 — där han vann startsträckan. Ulricehamnslaget hade dock förvisats H 15 — 16 inte var en tillfällighet bevisade han även i stafetten, man tävlat individuellt i dagen före. Att Dag Anderssons seger i På söndagen avslutades Skid-USM med stafetter i de tre klasser tiondelar av en sekund.

Carlsson, Oxvretens SK, slog Harriet Fröjd, Habo AIK med åtta striden i flickklassen artade sig också till en thriller. Ing-Marie när den elektriska remsan kollades sex tiondelar till sin fördel. Slut-

SM i terränglöpning. Klass P. 16.

från Råby-Rekarne triumferade i damklassen och Bo Orrsveden från Duvbo IK blev herrjuniorsegrare samt M-L Andersson från Råby-Rekarne damjuniorsegrarinna.

Tävlingsledaren Gösta Eklöf och hans skickliga stab är värda mycket beröm för de arrangörsmässigt fina tävlingar som terräng-SM, trots det något kyliga och blåsiga vädret, blev.

Orientering

Att arrangera en tävling typ USM eller terräng-SM kräver en oerhört stor personell insats. Frågan är om inte en tävling som Skol-SM i orientering kräver en ännu större insats. Här en liten provkarta på vad som gjordes för Skol-SM i orientering i IK Hakarpspojkarnas regi: Framställning av ny orienteringskarta, banläggning, inkvartering av 1 500 orienterare och uppskattningsvis 300 ledare, utspisning (frukost och fältlunch) av lika många orienterare och ledare, transport av orienterarna från förläggning till startplats, transport av orienterarnas bagage (ombyte) från förläggning till tävlingscentrum, återtransport från tävlingscentrum till förläggning, servering, dusch, parkering, start, mål, sekretariat,

prisanskaffning, prisutdelning etc, etc. Ja, listan skulle kunna göras mycket längre, och jag vågar knappast gissa hur många tusen timmar som helt ideellt satsades för att föra Skol-SM i orientering i hamn. Men att tävlingsledaren Bernt Gustafsson har haft mycket att stå i kan var och en förstå.

Skol-SM i orientering gick sålunda den 6 oktober. Tävlingscentrum var liksom för jubileumsårets båda övriga SM-arrangemang IKHP:s anläggning på Huskvarnaberget. Starten var förlagd till Brunstörpsberget. Orienterarna slussades med buss till Brunstörpsbadet och fick ta sig fotledes till start. Banorna för de åtta klasserna — H 17 — 18, H 16, H 15, H 14, D 17 — 18, D 16, D 15 och D 14 — spred sig sedan ut över reservatet i Huskvarnabergen och Stibbarphöjden för att återsamlas till IKHP-stugan dit målet var förlagt. Arrangörsklubbens egna löpare får ju inte delta i en egen orienteringstävling och kunde naturligt nog inte nå några framgångar. Länet noterade emellertid två fina placeringar, Monika Kollberg från Tranås, tog guld i D 17 — 18 och Lars Andersson, Jönköping silver i H 14.

Så har IK Hakarpspojkarne genomfört tre stora jubileumsarrangemang under 1979. Södra Vätterbygden och klubben har erhållit

*Från målet vid skol-SM i orientering.
Monika Kollberg från Tranås går i mål
som segrare i klassen D 17-18.*

god PR, ty i var och en av tävlingarna har ungdom från hela Sverige deltagit. Så ställde i orienteringstävlingen deltagare från 471 skolor — från Haparande i norr till Malmö i söder — upp.

Jubileumsfest

Lördagen den 24 mars ungefär mitt mellan USM och terräng-SM var det dags för 50-årskalas. På Brunstorps Wärdshus hade omkring 150 IKHP:are samlats för att fira och bli firade. Den kanske finaste presenten fick klubbordförande Lars Hakeman mottaga av supportersektionens bas Gösta Eklöf. 50 000 kronor fick klubben att använda till det som bäst behövdes inom verksamheten. Att det finns håll att stoppa pengarna i var alla överens om men om användningen av medlen bestämdes inte denna afton.

Många utmärkelser utdelades under kvällen. Bl. a. erhöll 16 hakarpspojkar en gjuten minikopia av Jätten Vist. De 16 utnämndes alla till ledarstollar. Lars Hakeman förklarade att stollar är sådana ledare som fått det mesta i utmärkelseväg men ändå inte haft förstånd att lägga av. Det är sådana människor som klubben inte skulle klara sig utan.

Arthur Cederberg var jubiléets ende guldmedaljör. Han erhöll utmärkelsen för minst 20 års förtjänstfullt arbete. Av sju silvermedaljörer var fyra damer, nämligen Lisbeth Cederberg, Anna-Rosa Eklöf, Ulla-Britt Magnusson och Stina Pettersson. Hakarpspojkena har gott om damer i sina led.

Födelsedagsbarnet fick en mångfald uppvaktningar bl a en oljekanna fylld med led(ar)olja från KFUM, en gräsklippare från Husqvarna AB, mängder av standar. Den finaste gåvan kanske ändå var Kalle Nohlkvists KM-statyett som utdelades den 10 mars 1929, bara drygt en månad efter klubbens bildande. Kalle själv tillhörde ju klubbens första styrelse.

Med vid de dukade borden på värdshuset fanns Ragnar "Kyngen" Ählin, idag Sundsvallsbo, på 40-talet dubbel Götalandsmästare för IKHP. Här fanns också Leif "Mora" Andersson, Borås — en gång svensk tiokampsmästare.

När väl medaljregnet upphört och bordet avätits tråddes dansen varvad med gemytligt småprat om flydda tider.

Något om och ur Hakarps församlingsböcker

av Gottfrid Granemyr

För något år sedan inköpte Hakarps Hembygdsförening kopior av de mikrofilmer, som innehåller Hakarps församlings s. k. ministerialböcker samt en läsapparat att använda vid läsningen av dessa. Föreningens medlemmar har nu möjlighet att låna såväl filmer som läsapparat för att i hemmet i lugn och ro kunna söka efter gångna generationer av släktingar, som kan ha bott i Hakarp. Genom biblioteken kan den intresserade också beställa mikrofilmer från andra församlingar, oavsett var i Sverige dessa är belägna.

Släktforskning är ju något som under de senare åren blivit på modet och de olika studieförbunden brukar varje år ordna studiecirklar i detta ämne. Hakarps hembygdsförenings filmer och den tillhörande läsapparaten har redan blivit flitigt utnyttjade. Alla föreningens medlemmar känner kanske dock ej till denna möjlighet och ej heller vad de filmade församlingsböckerna innehåller, varför en liten redogörelse för detta kan vara av intresse.

Som de flesta säkert vet är vårt land särskilt gynnat när det gäller möjligheterna till släktforskning, detta emedan en viss kyrkobokföring fanns här tidigare än på de flesta andra håll i Europa. Redan år 1686 kom en förordning, som ålade församlingsprästerna att föra anteckningar rörande sina församlingsbor, nämligen:

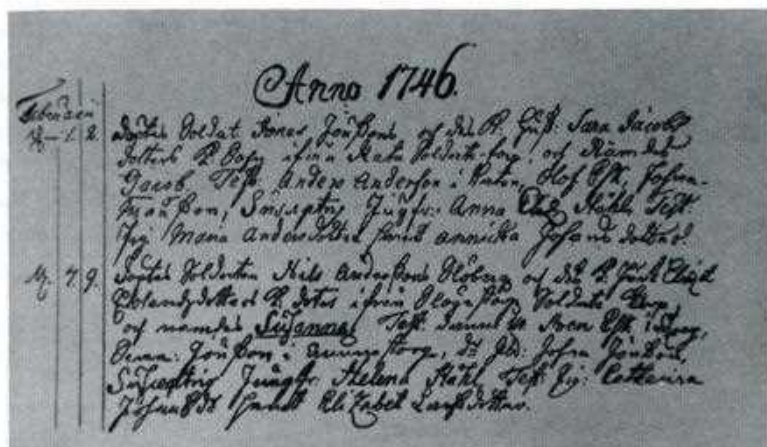
1. Alla barn, så äkta som oäkta, med deras föräldrars och faddrars namn, födelse- och döpelsedag, så och orten där de föddes äro.
2. En förteckning på alla brudfolk med deras och föräldrarnas namn samt underrättelse vadan de äro komne samt vad vittnesbörd de haft hafva.
3. De afidnas namn, som i kyrkan eller på kyrkogården äro begrafne, med kort underrättelse om deras lägerställen, stånd, villkor, lefverne och ålder.
4. Deras namn, som tid efter annan flytta in uti eller ut ur församlingen med efter rättelse vadan de äro komne, huru de förhållit sig och vart de resa.
5. Skrifteboken eller förteckning på sockenfolket under by och bolag.

Tillämpningen och efterlevnaden av dessa förordningar blev varierande, beroende på de olika prästernas intresse för uppgiften. Om vi håller oss till Hakarp, så var vid tiden för dessa föreskrifters tillkomst Lars Lillander kyrkoherde här. Han hade redan tidigare, från 1680, gjort en del anteckningar om födda, vigda par och döda och fortsatte några år med detta. De nedtecknade uppgifterna är dock betydligt mer kortfattade än vad som föreskrivits. Några anteckningar om in- och utflyttningar blev inte förda här liksom inte heller på de flesta andra håll. Detta har blivit en källa till stort bekymmer för alla släktforskare, som vid en persons försvinnande ur kyrkoboken ej vet var den borttappade skall sökas.

Efter några år synes emellertid kyrkoherde Lillander ha tröttnat på att hålla reda på sina församlingsbor, från omkring mitten av 1690-talet finns ingen kyrkobokföring i Hakarp förrän år 1712. Året innan, 1711, härjade pesten våldsamt i Sverige, detta till råga på alla de olyckor, som det pågående kriget förde med sig. Från flera av Hakarps grannförsamlingar finns död- och begravningsböcker, som sida upp och sida ner berättar om vilka som blivit pestens offer. Från Hakarp finns inga sådana anteckningar, men ett av offren kan ha varit kyrkoherde Lillander själv. Han dog i varje fall detta år.

Anders Ståhl, en församlingens egen son, blev 1712 Hakarps nya herde, med s. k. patronatsrätt tillsatt av ägaren till Hakarps säteri och andra gårdar inom och utom socknen, Nils Hägerflycht. Denna patronatsrätt, rätt att tillsätta kyrkoherde i Hakarp, hade han fått som belöning för sina dominerande insatser vid byggandet av Hakarps nya kyrka 1694.

Det blev nu mer reda i kyrkobokföringen, och såväl födelse-, död- som vigselböcker finns alltså för Hakarps del i obruten följd från 1712 till våra dagar. Sedan är det en annan sak att en del av materialet är ganska svårläst för att inte säga oläsligt, beroende på olika orsaker. Den s. k. tidens tand har naturligtvis gjort sitt i en del fall, åtskilligt är kluddigt skrivit, överstruket och ändrat. Det var ej alltid prästen själv som förde in uppgifterna, utan någon medhjälpare, vanligen klockaren, och handstil och skrivkunnighet varierar från verklig skönskrift till de besynnerligaste kråkfötter. Att sedan den s. k. tyska skrivstilen med dess talrika variationer användes ända en bit in på 1800-talet gör ju inte läsningen lättare.

Ur dopboken för 1746.

När det gäller Hakarp är det tyvärr inte mycket vi får veta om de människor, vars namn vi möter i kyrkoböckerna. På andra håll kan den som fört in uppgifterna tillfogat värdefulla och intressanta upplysningar om den person det gäller, men särskilt vanligt är inte detta. Denna sparsamhet med personalia gäller dock ej när det handlar om människor med lite högre rang, där sparas minsann inte på titlar och superlativer. Exempel på detta lämnas lite längre fram.

Det var alltså år 1712 som kyrkoherde Ståhl tillträdde pastoratet och började föra anteckningar om sin anförtrordda hjord. Någon "skriftebok eller förteckning på sockenfolket under by och bolag" kom dock för Hakarps del först 1764, den kom då att kallas husförhörlängd och utgör nu den värdefullaste källan för släktforskare.

Kyrkoherde Ståhl börjar sina anteckningar med följande ingress:

Protokollum Ecclesia Hakorpensis.

Uti hvilken efter Högvyrdige Herr Biskopens Dr David Lunds befallning äro noterade:

Brudfolcks Coupolationer.

Späde barns födelse och Christendomb.

Item de Saliges aflednes jordefärd och begrafning.

Sampt oäkta barns födelse och begynt Anno 1712 då och till Pastoratet trädde Kyrkoherden

And. Ståhl.

Sedan följer anteckningar om vigde par, deras namn och hemvist samt ibland uppgift om vilken morgongåva brudgummen lovat bruden, t. ex. 30 lod silver. Endast om det gäller högrestands-personer kan texten bli lite fylligare. Som t. ex. när kyrkoherde Ståhl själv gifte sig med företrädarens kyrkoherde Lillanders, dotter den 9 aug. 1713: Skedde coupolation mellan kiörkoherden den Ehrevördige och Höglärde Herr Anders Ståhl och Ehreborna och Dygdädla jungfrun Maria Lillander i Hackarps prästgård. Gudh välsigne dem i Jesu namn!

Så småningom utbildar sig en uppsättning av schabloner, som statistikföraren kunde använda sig av vid betygssättningen av brud och brudgum. Brudgummen var nästan alltid ärlig och beskedlig, om han tillhörde allmogefolket, bruden ärlig och gudfruktig. En arbetare vid krutbruket eller gevärsfaktoriet betecknas som ärlig och välförståndig, en hantverkare, t. ex. skomakare eller skräddare, ärlig och konstförfaren, en menig soldat manhaftig, en officer ädel och manhaftig. Någon gång hände det ju att bruden hade någon liten fläck på sitt rykte, hon fick då rätt och slätt heta qvinnsfolket den och den.

Ibland inträffade det väl att pastor hade att viga samman sådana kontrahenter, som han tyckte var väl sent ute eller av andra orsaker hellre borde förblivit ogifta, och denna åsikt kunde han då låta framskymta på ett eller annat sätt, t. ex. ”Den 25 aug. 1778 vigdes gamle änkomannen Sven Pålsson från Öggestorps församling samt gamla och ofärdiga pigan Sigred Nilsson.”

Likaså hände det att pastor genom sin formulering vid införande av ett barns födelse och dop ger tillkänna, att han inte anser det som så särskilt lyckat att ikläda sig faderskap vid allt för hög ålder: 1722 ”christnades gamle och ålderstegne inhysesmannen Nils Anderssons och h. Siska Knutsdotters barn uti Arvedstorp och kallades Ingrid.”

Mycket snart efter ett barns födelse förrättades dop, detta emedan barnet, så länge det var odöpt, ansågs befinna sig i den ondes våld. Var barnet krent vid födelsen förrättades nöddop, utfört av någon grannhustru, och detta dop konfirmerades sedan av prästen. En gång är en man, nämligen barnafadern själv, antecknad som förrättare av ett nöddop. Det är år 1687 och Håkan Jönsson och hans hustru Karin Erlandsdotter i Kämparp har begåvats med tvil-

Kyrkoherde Ståhls inledning till församlingsböckerna 1712.

lingar, som verkade så klena, att "de nöddöptes hema på gården af Håkan sielf, emedan ingen annan var tillstädes", säger födelseboken.

Bland enklare folk var det nog inget större ståhej kring ett barns dop. En gudmor och ett par faddrar och ibland några andra vittnen var där och bjöds väl på någon enkel form av förtäring. Men vid barndop inom de högre stånden kunde en lysande samling vara närvarande. Den 10 dec. 1775 döptes välborne herr Göran Ehrenpreuss och dess kära makas fru Christina Maria Silverskölds kärälskelige son och kallades Friedrich. Testes (vittnen eller faddrar) Överdirektören välborne herr Friedrich Ehrenpreuss, Krigsrådet herr Carl Togs, högvälborna herr baron Casten von Otter, högvälborna friherrinnan fru Catarina Spaldensköld, född Silversköld, välborna Gertrud Fredrica Ehrenpreuss. Susept (gudmor) fru Beata Charlotta Rålamb.

Detta gossebarn fick alltså bara ett enda namn, han blev uppkallad efter sin farfar, direktören vid gevärsfaktoriet Friedrich Ehrenpreuss. Det var annars under 1700-talet en regel med få undantag, att barn födda inom de högre stånden skulle ha två eller

flera dopnamn, medan barn ur de lägre samhällsskikten så gott som alltid fick nöja sig med ett. Först omkring sekelskiftet 1800 började man även här att använda mer än ett dopnamn.

Inte heller var det någon större variation vid namngivandet. Barnet uppkallades som regel efter någon nära anförvant. Katarina, Maria, Elisabet och Kerstin var de populäraste flicknamnen, och Nils, Olof, Anders och Johan döptes ofta pojkarna till. Alla dessa namn har ju i vår tid åter blivit omtyckta.

År 1720 fick Johan Nilsson och Kerstin Arvidsdotter i Raten tvillingar, en pojke och en flicka. De lät döpa dem till Adam och Eva, vilket väl kan sägas var både djärvt och originellt och säkert upphov till många skämt bland de båda tvillingarnas samtida.

Inom 16- och 1700-talens äktenskap föddes många barn, men endast en mindre del av dem blev förunnat att uppnå mogen ålder. Barndödligheten var förfärande hög. Det barn, som prästen nyss döpt, fick han ofta snart följa till graven. Den höga barndödligheten var väl den största orsaken till att medelåldern i Sverige under dessa århundranden var så låg som bara något över 30 år. Men inte heller de som överlevde barnaåren hade så stora utsikter att uppnå vad som i vår tid anses som hög ålder. De som uppnått 50—60 år ansågs ha fått leva länge. Under de första årtiondena av 1700-talet ges i Hakarp sällan några uppgifter om de avlidnas ålder och ej heller om dödsorsaker, men 1715 begrovs en danneman Nils från Göransberg, som uppges dött 80 år gammal, en ålder som tydligt ansågs som ovanligt hög. Emellertid finns i Hakarps något senare död- och begravningsböcker uppgifter om några hakarpsbor, som uppnått en även i vårt tycke mycket hög ålder. En Karin från Kixtorp dog 1723, etthundraett år gammal, år 1741 finns antecknat att gamla fattiga änkan Anna Nilsdotter på Knutstorps ägor gått bort på sitt etthundrafemte ålders år. Änkan sal. hustru Karin Jonsdotter från Raten, dog 1748, etthundrasex och ett halvt år gammal. Men allra äldst blev sventjänaren Nils Michelsson från "Biärastugan", som antecknades som död 1732 i en ålder av etthundraelva år. En sventjänare var en soldat, vanligen ryttare, som gjorde rusttjänst för ett säteri. Dessa hade ju att utrusta en egen soldat i stället för att deltaga i den allmänna roteringen. Sventjänarenren kallades ibland adelsryttare.

Vågar vi taga uppgifterna i dödboken om Nils Michelssons ålder

för gott så måste denne soldat varit en verklig krutgubbbe. I vigselboken för år 1713 finns nämligen antecknat att den 20 mars detta år vigdes gamle sventjänaren Nils Michelsson i "Biäratugan" och pigan Sigred Johansdotter. Var Nils Michelsson vid sitt frånfälle 1732 etthundraelva år så innebär det att han vid sitt giftemål 1713 var nittiotvå år gammal. Det var väl och torde fortfarande vara en något ovanlig ålder för ingående av äktenskap.

Nu är emellertid våra släktforskare ganska skeptiska till åldersuppgifter från 1700-talet, när man rör sig med åldrar över 100 år. När dessa människor en gång föddes gjordes ju inga anteckningar i några kyrkoböcker, när de blev gamla hade de kanske helt enkelt glömt bort under vilket årtal de föddes, tror man. Men att bevisa något om detta är ju i dag knappast möjligt.

En del präster har vid antecknandet av dödsfall inte bara fört in den dödes namn, ålder och dödsorsak utan även berättat något om den person de jordfäst. I Hakarps dödböcker finns ej så mycket att hämta härvidlag om man undantar de vanligen schablonmässiga superlativerna när någon tillhörande de högre stånden gått bort. I början var inte alltid ens namnet på den döde utsatt. Det kunde heta: "begravdes Eriks hustru i Baggarp", eller "begravdes dumbens barn i Sörskogen", eller "begrovs en gammal tiggarkäring". Ofta får prästen jordfästa kvinnor, som fått ge sitt liv vid ett barns födelse. En anteckning från år 1724 berättar att "den 15 mars begrofs Pehr Bengtssons hustru i Glasberga, 31 åhr, uthi barnsbörd, som dess förrige tvenne hustrur och giorde".

Tre hustrur hade alltså Pehr Bengtsson förlorat och alla tre i barnsäng.

Den som själv tog sitt liv kunde ej få begravas på vanligt sätt. 1724 hade Daniel Pärsson från Tokarp avhänt sig livet genom att hänga sig i en björk. Dödboken berättar att "efter rannsaking vid extra ordinarie ting blef kroppen nergraven norr om kyrkan".

En anteckning i dödboken för år 1756 förbryllar: "Är franzose enckan ifrån Husqvarna uti kyrkogården afsides och i stillhet utan ceremonier nergraven norr om kyrkan, 81 år gammal".

Det skulle vara intressant att veta, vem denna kvinna var och varför hon fick en sådan jordafärd. Kunde det vara så, att hon, som tydligen var kommen från Frankrike, hade en annan tro än den evangelisk-lutherska och därför fick en begravning som en äre-

lös människa? Eller hade hennesandel i livstiden varit sådan, att hon i enlighet med den tidens seder och normer skulle begravas på detta sätt?

Vi finner, att båda dessa människor, han som tog sitt liv och den ovannämnda kvinnan, blev begravda norr om kyrkan. Detta var helt i enlighet med vad som då tillämpades i hela vårt land ända in på 1800-talet. Skulle missdådare, självspillingar och andra människor, som ej levt efter det gamla samhällets stränga lagar och normer över huvud taget få vila i vigd jord, så blev det norr om kyrkan. Norr var mörkrets, köldens och ondskans väderstreck och hemvist, ingen ärlig människa ville bli begravd där.

I en av Björn Gidstam utgiven bok om det gamla Varend finns en intressant skildring från Hovmantorp, där ju Hakarps församlings tidigare komminister Josef Larsson nu verkar som kyrkoherde och kontraktsprost.

Man vägrade där absolut att begrava sina döda norr om kyrkan, vilket hade till följd att i tider med stor dödlighet, t. ex. vid epidemier, gravarna blev så grunt grävda att en olidig stank uppstod på kyrkogården. Till detta bidrog också, att här som överallt annars varje släkt eller by hade sin bestämda plats på kyrkogården, och vid flera samtidigt inträffade dödsfall inom samma by eller familj blev naturligtvis förhållandena olidliga.

Man trodde emellertid här, och säkert också på andra håll, att på den yttersta dagen skulle vid dombasunernas ljud alla murar rasa, även kyrkornas murväggar, och dessa skulle då falla åt norr, övertäckande där belägna gravar och hindrande de där jordade att stiga upp ur grifterna. Omkring 1820 kom emellertid en ung vice pastor till Hovmantorp, han hette Karl Peter Holm. På en sockenstämma tog han upp situationen på kyrkogården, framhållande bland annat, "att församlingsborna borde hysa den sanna förtröstan på den fader, som skapat dem, att han ock, varhelst i vigd jord deras stoft var förvarat, skulle återfinna det på den yttersta dagen".

Församlingen tog intryck av sin unge pastors ord och beslutade att från den dagen begrava sina döda även norr om kyrkan.

Som seden var i Hovmantorp var den säkert också i andra delar av vårt land och även i Hakarp. Av dödböckerna här framgår att också hos oss hade de olika gårdarna och byarna sina bestämda platser på kyrkogården. En intressant iakttagelse kunde göras när

År 1770 "begrovs en okänd mansperson, som befunnits ligga uti ån i Huskvarna och som befunnits ömkeligen mördad och dit kastad, förmodeligen i den tanken, att kroppen låge kvar under isen och mordet blifva dolgt, men genom Guds försyn hade kroppen fallit på isen under bron och den är nu ärligen begrafven uti fattigplanen på kyrkogården. Hans ålder kan ha varit mellan 50 och 60 år".

Från annan källa kan inhämtas, att mordet skett på Dunkehallar i Jönköping, varifrån dråparna sedan forslat kroppen till Huskvarna.

Den anteckning i dödboken, som säkerligen kyrkoherde Ståhl hade allra svårast att göra, var nog den han måste utföra den 25 november 1752, då han måste skriva ner, att en yngling från Göransbergs pappersbruk för sedlighetsbrott hade halshuggits och bränts på bål. Kyrkoherden uttalar härvid den bönen, att han aldrig mer skall behöva anteckna sådana rysliga händelser.

Redan har omnämnts hur som ofta schablonmässiga fraser användes vid tillfällen av såväl glädje som sorg. Någon gång kan dock ges uttryck för mer personliga känslor. Ett sådant tillfälle är den vackra dödsruna, som kyrkoherde Ståhl nedskriver, när hans nära medarbetare, klockaren och organisten Anders Persson begravdes den 16 januari 1737. Anders Persson hade också kallat sig Hakberg, och såväl hans son som sonson blev efter honom klockare i Hakarp.

Trots att denne Anders Persson-Hakberg gick bort i blomman av sin ålder hade han ändå hunnit att under många år med sin orgel leda psalmsången i Hakarps kyrka.

Här följer kyrkoherde Ståhls minnesteckning över sin bortgångne medarbetare:

"1737 den 16 januari beledsagades till sitt hvilorum organisten och klockaren, nu hos Gud sahl. Anders Persson på sitt 46 ålders år, sedan han till hela församlingens välbehag och goda nöje troligen och redligen förvaltadt organisttjänsten i 23 år, 3 månader och 2 veckor, samt klockarebeställningen i 25 år, 2 månader och några dagar. Gud, som honom härifrån förlossat, hafver och skyndat att taga hans siäl till sig, han ville nu hägna honom i sin eviga glädje och förläna kroppen en frögdefull uppståndelse.

Dess liktal: Matteus 2:5 Gack du gode och trogne tjänare" etc.

Jag har här försökt ge några exempel på vad Hakarps församlings kyrkoböcker har att berätta. Här skymtar många namn, men enbart ett namn säger oss tyvärr inte så mycket. Bakom varje namn ligger dock ett liv, som kan ha varit långt eller kort, ett människoöde med allt vad det kan ha inneburit av glädje och sorg, av arbete och bekymmer. Det samhälle dessa människor hade att leva i var fattigt och hårt för de allra flesta, normerna för umgänget mellan människorna snäva, rörelsefriheten för den enskilde starkt begränsad. Den sociala skalan i samhället var skarpt skiktad, gränserna mellan de olika skikten svåra att överskrida. Om vi ser på en befolkningsstatistik från Hakarp för år 1800, som beträffande hakarpsbornas välstånd delar in dem i 4 grupper, så räknades 6 hushåll som förmögna, 18 som behållna, 137 som fattiga och 55 som utfattiga. Men även inom de olika grupperna fanns det säkert olika skikt, allt ifrån de utstötta, sådana som den inom Hakarp boende skarprättaren Fogelgren, till de mäktiga herrar, som ägde socknens större gårdar.

Jag har här hållit mig till de församlingsböcker, av vilka Hakarps Hembygdsförening skaffat mikrofilmer. För den av släkt- och hembygdsforskning intresserade finns naturligtvis mycket annat material, som är överfört på mikrofilm och kan lånas genom biblioteken, t. ex. domstolsprotokoll, jordeböcker, mantalslängder, militära rullor samt, kanske mest intressant, bouppteckningar ända från långt ner på 1700-talet. Svårigheten är här bara att hitta just det man söker.

Slutligen vill jag nämna, att de av hembygdsföreningens medlemmar som önska begagna sig av föreningens mikrofilmer och dess läsapparat, har att vända sig till Ragnar Karlsmo, som gärna lämnar alla upplysningar om detta material.

Hakarps norra missionshus 1980.

Historik över Hakarps norra Missionsförsamling

av Eric Elg

Hakarps Norra Missionshus är en frukt av den fria andliga verksamheten, som bröt fram i slutet av 1800-talet. Detta är dock inte den första frikyrkolokalen i bygden. 1870 bildades en missionsförening och den var gemensam för norra och södra delen av Hakarps socken. Den här föreningen hade inga stadgar, men man tog upp medlemsavgift och det började man med 1879, då den inbringade enligt kassaboken 86 kronor och 50 öre.

Styrelsen utgjordes av Arv. Johansson, Höggärdet, ordf., Fredrik Johansson, Bäckalyckan, kassaförvaltare, P. J. Gutafsson, Kämparp, J. Lindblom, Carl Ljungqvist, Sjöbacken, Johan Johansson, Fagerslätt, A. J. Magnusson, Studstorp, J. M. Gustafsson, Gunnes-torp, Adolf Johansson, Stensholms Bruk, C. Nordström, Källerödjan och Sven Mattiasson, Carlfors.

Eftersom man inte hade någon speciell lokal att samlas i, samlades man i hemmen till s. k. "stugmöten". Men allt eftersom verksamheten växte, ansåg man behovet av en frikyrkolokal och så tog man initiativ till att bygga ett missionshus. Det byggdes på Fagerslätt år 1875, på mark som uppläts av kyrkvärden Johan Johansson, Fagerslätt. Tomten var belägen vid Ekeberg, där de nuvarande

militärgaragen står. Man trodde Gud om stora ting och byggde därför ett stort missionshus med 500 sittplatser.

År 1897 byggdes en gudstjänstlokal i den södra delen, närmare bestämt vid Carlforsvägen 5. Den fick namnet Betania. Bebyggelsen tog till mer och mer på gränsen mellan Huskvarna och Hakarp och vad man kan förstå ville man intensifiera verksamheten här. Det gjorde att intresset för missionshuset på Fagerslätt började att avtaga för vännerna i den södra delen. Detta ställningstagande skapade en del bekymmer för vännerna i den norra delen. Det gick dit hän, att också de började att fundera på att bygga en egen lokal. Det fanns mycket folk på landsbygden på den tiden och kommunikationerna var inte de bästa, så att få en gudstjänstlokal, som låg mera i centrum för bygden skulle vara att föredra.

Vid årsmötet 1903 den 28 februari beslöt man om byggnation och missionshuset skulle byggas i Amarp. J. Linderholm, som var närvarande, lovade att upplåta mark. Byggnadskommittén kom att bestå av den sittande kretsstyrelsen, som bestod av J. M. Gustavsson, Jutaholm, F. J. Andersson, Smedstorp, C. J. Samuelsson, Svineryd, K. J. Gustavsson, Stensholm, August Pohl, Sörängen och Albin Ekman, Kikstorp. Därtill invaldes också E. Nilsson, Stibbarp, C. Andersson, Gunnestorp, A. Svensson, Björstorp, K. Pettersson, Kämparp och A. Johanson, Prästgården. Vid årsmötet den 20 februari 1904 förstärktes byggnadskommittén med följande personer: N. J. Magnusson, Kikstorp, J. Linderholm i Amarp och K. Nord i Råmarp. Till byggmästare kallades W. Johansson och O. Lindkvist, Mullsjö. K. F. Nord åtog sig att lägga grunden. C. J. Samuelsson i Svineryd vakade ständigt över byggnadsarbetet och såg till, att allt gick som det skulle.

Den 13 november 1904 var missionshuset färdigt för invigning. I invigningshögtiden medverkade G. F. Dahl, Huskvarna och inspektör C. A. Johansson, Jönköping.

Tomten inköptes inte förrän 1920 och då kostade den 500 kronor. Förut hade man arrenderat den för en billig penning.

Missionshuset, som hade spåntak, målades vitt och inhägnades 1906 med gärdesgård och uteder vägen sattes upp staket med grindstolpar. Staketet, som målades rött, stod i många år och längst stod grindstolparna, men nu är både staket och stolpar borta. Missionshuset står dock kvar på kullen i Amarp, nyrenoverat och fint,

och inbjuder allttjämt bygdens folk till möten av olika slag.

Först 1910 lade man på taktegel och 1918 installerade man elektrisk ström. Fram till 1960 hade man varmt upp missionshuset med ved, men då inköpte man en oljekamin till stora salen. Hur länge den kommer att stå kvar beror helt och hållet på de allttjämt stigande oljepriserna. Kanske det kan bli aktuellt än en gång med "vedåka".

Missionshuset har genomgått många renoveringar. Den sista gjordes i etapper -77, -78 och -79. En djupvattenbrunn på 82 meter och som ger 400 liter per timma har borrats. Finansieringen har gått bra tack vare att medlemmar och icke medlemmar känt för bygdens missionshus och gett rikliga gåvor. Till ungdomsvåningen, som förut varit vaktmästarebostad, har erhållits ett fint anslag av Jönköpings kommun.

Uthuset bakom missionshuset kom först till 1907. Det ena inrymde då bl. a. vedskjul och tre stallar. Hästen var ju ett rätt vanligt kommunikationsmedel på den tiden. Det andra uthuset utgjordes av brygghus.

Hakarps norra missionsförening

År 1885 bildades Hakarps Missionssamfund. Den förening som bildades 1870 hade inga stadgar och kunde således inte få lagfart på missionshuset på Fagerslätt. Man måste alltså bilda en organisation med antagna stadgar och denna organisation kom att heta Hakarps Missionssamfund. Detta var delat i två kretsar, nämligen den Norra delen och den Södra. Norra kretsen stod kvar i Samfundet till den 23 oktober, då den begärde sitt utträde. Samma dag bildades Hakarps Norra Missionsförening, som nu heter Hakarps Missionsförsamling. Ett stadgeförslag på tretton punkter antogs. Och om föreningens målsättning läser vi i paragraf 2: "Föreningens ändamål är att verka för dess medlemmars bevarande i sanningen och tillväxt i Guds kunskap, samt för Guds rikes utbredande enligt Guds ord, samt att dessutom med lekamliga medel hjälpa nödställda, företrädesvis bland föreningens egna medlemmar."

Protokollet är undertecknat av C. J. Samuelsson, F. J. Andersson, August Pohl, J. E. Nilsson, S. A. Johansson, N. J. Magnusson, A. Svensson, C. Bergqvist, K. Linderholm, K. Andersson och J. Alb. Ekman.

Bild från jubiléet 1944.

Eftersom de båda kretsarna nu hade var sitt "bönehus", användes missionshuset på Fagerslätt endast vid större högtider. 1907 såldes det till Hakarps kommun för en summa av 5 000 kronor. Av denna summa lämnades 1 000 kronor till yttre missionen, resten delades mellan Hakarps Norra Missionsförening och Samfundet, som nu utgjordes av södra delen.

Missionsföreningen begärde anslutning till Jönköpings Missionsförening 1905, nuvarande Svenska Alliansmissionen. En tid var den också ansluten till Jönköpings Ansgarieförening, men begärde utträde 1965, inte på grund av stridigheter, utan endast därför att man ansåg det bäst att tillhöra ett enda samfund. Missionsföreningen sänder en varm hälsning och tackar för god gemenskap. Ekman skriver i sin 40-årsskrift: "Några murar gentemot andra samfund har inte funnits, tvärtom har föreningen haft besök av olika samfunds predikanter och detta har bara berikat församlingen."

Arbetsföreningen — Syföreningen

I boken "Deras händers verk" av Kerstin Sjöqvist berättas på sidan 61 om en kvinna vid namn Malén Johansson, som 1862 bildade Hakarps Arbetsförening, tillhörig Jönköpings Missionsföre-

ning. Alltså är denna verksamhetsgren äldre än den första missionsföreningen i Hakarp. Den första auktionen hölls i juni 1863 på en loge i Fagerslätt och den inbringade 363 kronor och 56 öre.

Arbetsföreningen, som var gemensam för norra och södra delen, delades senare. Men ett gemensamt 100-årsjubileum hölls i Betaniaskyrkan den 8 november 1962 och då uppmärksammades jubiléet av Hakarps kommun, som överlämnade en stor blomsterkorg.

Denna verksamhetsgren, som sedan fick namnet syförening, fungerar alltså. I Hakarps Norr samlas syföreningen varje tisdagskväll från hösten t. o. m. våren och de flesta gångerna i hemmen. Två auktioner hålles varje år och de brukar inbringa cirka 14 000 kronor.

Det skulle vara intressant att i en stor hög se alla saker, som gjorts sedan föreningen började sin verksamhet och lika intressant skulle det vara att se alla de tusenlappar, som auktionerna har inbringat under årens lopp. Det är alldeles klart att denna verksamhetsgren har fått bringa välsignelse till många, både här i vårt land och i andra länder.

Barn- och ungdomsverksamhet

Då det gäller söndagsskolan följer här ett citat från Huskvarna Alliansförsamlings Minnesskrift: "År 1876 var några medlemmar inom missionsföreningen församlade och samtalade om nödvändigheten att få till stånd en söndagsskola i Hakarp. Förste föreståndaren blev pappersmästaren Adolf Johansson, Stensholms bruk. Redan på 1880-talet var barnantalet tidvis uppe i 200 med ett 30-tal lärare. Söndagsskolan hölls först i missionshuset. Den delades sedan upp i 4 rotar och hölls i hemmen. De 4 rotarna var norra söndagsskolan, Stensholmstorpens, Stensholms fabrik och Ebbes bruk. Gemensamma fester hölls i missionshuset."

Den norra delen började, efter det att missionsföreningen 1904 gått ur Missionssamfundet, att ha sina fester själva. Söndagsskolan är alltså en viktig del av vårt arbete i Hakarps norra. Barnantalet är inte så stort nu. Ibland undrar man om söndagsskolan spelat ut sin roll. Men sannolikt var våra fäder inne på rätt väg, då de insåg att barnen behövde höra om Jesus.

Man har haft ett stort intresse för ungdomsverksamheten. 1878 bildades den första ynglingaföreningen. Den kom till som ett re-

Musikanter och sångare 1959. 1 Maj-Britt Gustafsson. 2 Margareta Green. 3 Gunvor Eriksson-Lövinger. 4 Monalis Carlbrant. 5 Gunnel Eriksson. 6 Ulla Pettersson. 7 Ingalill Carlbrant. 8 Edna Green. 9 Margareta Lövinger. 10 Greta Andersson. 11 Elin Lövinger. 12 Ulla Green. 13 Birgit Svensson. 14 Hjalmar Svensson. 15 Siv Johansson. 16 Uno Lövinger. 17 Allan Havsog. 18 Rolf Harrysson. 19 Arvid Lövinger. 20 Harry Andersson. 21 Göte Johansson. 22 Gustav Green. 23 Lennart Gustavsson. 24 Harald Carlbrant. 25 Lennart Svensson. 26 Henry Andersson.

sultat av en väckelse, som gick fram i bygden. Den var gemensam för hela Hakarps socken. 1907 bildades Hakarps Kristliga Ungdomsförening, med verksamheten förlagd till den norra delen. Föreningens förste ordförande blev skraddarmästare E. Rydström. Denna anslöts till Östra Tvetakretsen och gav rikliga anslag till deras missionärsunderhåll. Fr. o. m. 1967 har församlingen övertagit missionärsunderhållet och ungdomsföreningen har gått upp i ett ungdomsråd, som planlägger ungdomsverksamheten.

1979 firade missionsförsamlingen 75-årsjubileum och gav då ut en jubileumsskrift, som mera ingående skildrar verksamheten i Hakarp Norr och den finns att köpa för dem som är intresserade. Första upplagan tog slut ganska fort, eftersom den inte var så stor. En ny, något reviderad, finns färdig och tillhandahålles av ordföranden i Hakarps Norra Missionsförsamling.

Fredrik i Bäckalyckan

av Eric Carlgren

Fredrik Johansson eller Fredrik i Bäckalyckan, som han i dagligt tal kallades, var en av förgrundsgestalterna för den kristna väckelserörelsen i Hakarp.

Fredrik föddes den 15 oktober 1838 i Hultseryd norregård i Lekeryd socken, där föräldrarna Johan Peter Abrahamsson och Maja Larsdotter var torpare åren 1834—1847.

Föräldrarna

Johan Peter, född i Läckarp 28 dec. 1804 (son till Abraham Pettersson) och hustrun Maja Larsdotter, född 16 mars 1808 i Bockamålen, vigd i Hakarp 23 april 1832. Följande notering i vigselboken är värd att observera: "Dessa makar fingo en brudbibel från Fruntimmersbibelsällskapet i Stockholm".

Johan Peter tog nu över brukningen av Bockamålen efter sin svärfar Lars Isacsson, men flyttade till Hultseryd två år senare.

År 1847 var familjen åter tillbaka i Hakarp. Denna gång för att vara torpare på Fagerslätts torp. Sju år senare flyttade familjen till Brostugan, ett dagsverkstorp under Stensholm.

Mjölndräng och arbetskarl

Fredrik lämnade hemmet i Brostugan 1857 och flyttade till Erikstorp i Barkeryd socken, där hans äldre syster Christina var gift sedan något år. Stannade kvar på Erikstorp till 1860 då han flyttade tillbaka till Hakarp igen. Nu mjölndräng i Ebbes Såg och Mjöl kvarn. Här var Anders Magnusson mjölndare. Två år senare anlände en piga, Johanna Eriksdotter-Prakt till Ebbes Kvarn och Torp. Hon var systerdotter till Anders Magnusson och kom så småningom att vigas med mjölndrängen Fredrik.

Ebbes kvarn var belägen nedanför övre fallet vid Ädalsvägen. Då Schoddyfabriken med benstamp omkring 1881 startade vid falltröskeln ovanför övre fallet flyttade Fredrik över dit. Han blev trogen arbetet vid "lumpharpan" d. v. s. den taggtrumma som användes vid sönderrivning av lumpen. Han stannade kvar i "lusa-stampen", som folkhumorn döpte fabriken till, tills verksamheten upphörde år 1899.

*Fredrik Johansson
och hans hustru Johanna.*

Familjen Fredrik Johansson

År 1870 den 24 april vigdes Fredrik och Johanna, dotter till soldaten vid Jönköpings regemente och Västra Härads Kompani, Erik Gustaf Prakt, och hans hustru Anna Stina Magnidotter.

De fyra första åren bodde familjen i Jutaholm och kom att 1874 inköpa fastigheten Bäckalyckan.

Fredrik och väckelserörelsen

Mycket tyder på att Fredrik hade fromma föräldrar. Brudbibeln som de erhöll var säkerligen en flitigt använd bok. Redan 1848 fanns tidningen Bibelvännen i barndomshemmet.

Vilket år som Fredrik på allvar började ta del i stugmötena, eller samlingarna, som de oftast kallades, är inte bekant. Vi antar, att då den s. k. månadsföreningen bildades omkring 1860—61 fanns Fredrik med. År 1862 i november bildades en arbetsförening, där både män och kvinnor var med. Männen läste högt ur bibeln och övriga andliga skrifter och kvinnorna handarbetade. Deras arbeten såldes på missionsauktioner. En syster till Fredrik, Maja Lena (kallades oftast för Malén), sedermera gift med trätoffelmakare Pålsson i Huskvarna, var från början en av de ledande kvinnorna, tillsammans med Johanna, kvinnan som senare blev hustru till Fredrik.

Kort därefter kom stugmötena igång på allvar. Fredrik var en av de ledande krafterna då den första missionsföreningen bildades 1870. Fredrik, en enkel mjölnardräng, predikade trosfriskt och starkt sitt budskap om synd och nåd, om frälsning och frigörelse, valdes till kassaförvaltare.

Då man fem år senare beslutade att bygga missionshus gick man med tiggjarlista i socknen. Fredrik knackade först på hos prästen och framlade sitt ärende. Han gick inte förgäves. "Fem riksdaler" blev det, och han gick frimodigt vidare, brukade min mormor berättat. Några torpare gav hela tiokronorssedeln. 237 kronor fick han ihop på sin lista.

Vid den ombildning av missionföreningen som skedde 1882 valdes Fredrik till församlingsföreståndare, en uppgift som han efter en kort tid bad att få ändra så, att istället för församlingsföreståndare utsågs fyra församlingsäldste, varvid Fredrik blev en av dessa. Dock ledde han församlingsmötena fram till 1885, det år som församlingen ombildades till Hakarps Missionssamfund. Han fanns med i styrelsen fram till sin död 1902. Under denna tid hade han varit samfundets vice ordf., ordf. och kassör.

En revisionsberättelse från ett av åren som han var kassaförvaltare återger jag här: "Vi hava funnit räkenskaperna förda med mycken trohet och noggrannhet, därför tillstyrker vi kassaförvaltaren ansvarsfrihet för det ifrågavarande år och önskar att samma kassaförvaltare måtte kvarstå ännu i många år".

Fredrik var en gärna hörd talare, bibeltrogen som få, enkel och ödmjuk, och stod för sin tro och sin övertygelse.

Man sjöng ur bl. a. "Andeliga sånger" samlade, bearbetade och till en del författade av ledmannapredikanten och kolpotören Oscar Ahnfeldt. Att sångboken var flitigt använd bär de slitna bladen vittne om. En enda vers i denna sångbok hade Fredrik dragit blyertsstreck för:

*Min äreklädning, bröllopskerud,
Mitt hjertas enda prydnad,
Hvarmed jag vill bestå för Gud,
Är Kristi blod och lydnad.
Uti Guds dom jag blir ej dömd,
Ty skulden är betald och glömd,
Och jag är fri för evigt.*

Maja Lena i Mossvik.

Ett par nya testamenten har jag kvar efter Fredrik. Båda vittnar om flitig användning. Två ställen tycks varit särskilt viktiga för Fredrik. Den 23 psalmen och Matteus evangelium 11 kapitel där det bl. a. heter: "Kommen till mig, i alla, som ären uttröttade och betungade, så skall jag giva eder ro. Tagen på eder mitt ok och lären av mig, ty jag är mild och ödmjuk av hjertat; och I skolen finna ro till edra själar. Ty mitt ok är ljufligt och min börda är lätt."

En kväll — berättar mor — var det styrelsemöte hemma i Bäckalyckan. Fredrik hade fått arbeta extra länge den dagen i schoddyfabriken. Styrelseledamöterna var redan där när Fredrik kom hem, dammig på kläder och i skägget. "Nu får du skynda dig, uppmanade hans hustru, i det hon tog fram klädborsten för att få bort det värsta av dammet från honom, dom sitter redan och väntar". Lugna dig Johanna, blev svaret, dom börjar inte förrän jag kommer in.

Professor Emanuel Linderholm var en av dem som gått i söndagsskola för Fredrik. Det berättas att Emanuel vid ett tillfälle då han i Uppsala undervisade i bibelkunskap med texten om "Den gode herden", lär ha yttrat följande: "Jag kan inte undervisa, ej heller predika om denne, den gode herden, men då jag gick i sön-

dagskola hemma i Hakarp hade jag en söndagskollärare, som vi kallade för Fredrik i Bäckalyckan, han kunde predika om, och tala om vem och hurudan den gode herden är.”

Också ett citat ur en jubileumsberättelse för Hakarps norra missionsförening, författad av J A Ekman, förtjänar att omnämnas: ”Främst framstår Fredrik Johansson i Bäckalyckan. Han var ledare för stugmötena, eller som det på den tiden hette, samlingar. Vidare ledde han församlingsmötena, var söndagskollärare o s v. Oräkneliga äro de steg han gått i ur och skur, han var outtröttlig och högst sällan var hans plats tom. På hösten 1902 fick denne Herrens trogne gå för att mottaga lönen. Då han kände slutet nalkas bad han att man skulle läsa den 23 psalmen, psalmen om Den Gode Herden, för honom. Då sista versen — idel godhet och barmhärtighet skola följa mig i alla min livsdagar och jag skall få bo i Herrens hus evinnerligen, lästs, föll han in: Det första i den versen har jag upplevat, och det sista har jag igen.”

Den 6 nov. 1902 fick denne Herrens tjänare hembud. Johanna, hans hustru, som outtröttlig stått vid hans sida avled den 22 februari 1929. Även hon var en sällsynt gudfruktig människa, som vi barnbarn älskade och uppskattade. Inte sällan kröp vi ner hos henne på kvällen då det var dags att sova. Man somnade inte förrän hon bedit:

*Så går en dag än från vår tid
Och kommer icke mer,
Och än en natt med Herrens frid
Till jorden sänkes ner.*

*Trygg i din vård jag lämnar mig,
När solen från oss flyr,
Och gladligt skall jag prisa dig,
När dagen åter gryr.*

förstört genom branden 1889, och verksamheten där övergått till mekanisk industri, fortsatte dock byggnaden som arbetarbostad åt det nya företaget.

Huset rymde på nedre botten två lägenheter om ett rum och kök och på andra våningen fanns två rum med kök. Många har inom Utsigtens väggar för första gången skådat dagens ljus och andra har där fått sluta sitt jordeliv. Till de senare kan vi anteckna ett tragiskt dödsfall som inträffade 1918. En ung arbetare, förnicklaren Fritiof Tengman, avled då i spanska sjukan, efterlämnande hustru och tre små barn, som stod sörjande vid hans bår.

Efter en utfärdsakt, som hölls under bar himmel och leddes av Julius Zetterman, följdes han av sina arbetskamrater till Hakarps kyrkogård.

Bland dem som haft sitt hem på Utsigten under detta sekel kan nämnas familjerna Åkerlund, Josef Nyberg, Johan Svärd, Albin Pettersson, Fritiof och Julius Tengman samt änkefru Holmqvist med döttrar. Andra våningen uthyrdes tidvis som bostad åt ensamstående.

År 1955 övergick Stensholms fabriks lokaler och fastigheter i Husqvarna Vapenfabriks ägo. Vid denna tid hade Utsigten länge varit otjänlig som bostad och stått obebodd.

Hakarps Hemvärnsskår, som bildats 1940, hade länge haft behov av en lokal för sina sammankomster. År 1957 kontaktade Hemvärnet Vapenfabrikens dåvarande chef dir. Ture Öberg med hemställen om att få disponera Utsigten för ändamålet. Dir. Öberg ställde sig välvillig till förslaget och efter en tid erhöles handlingar som gav Hemvärnet rätt att utan kostnad under 25 år få disponera Utsigten. Hemvärnets avsikt var att även andra idéella organisationer skulle få använda lokalerna till olika aktiviteter.

Så snart förfoganderätten var klar började Hemvärn och Lottor att renovera och upprusta lokalen och anskaffa behövliga inventarier. Allt arbete utfördes gratis och frivilligt och enligt beräkning hade omkring 2.000 dagsverken gjorts för att iordningställa gården. Lottor och samariter bidrog med serviser, och textilier och gåvor av olika slag lämnades av företag och enskilda personer.

I underbart väder skedde invigningen av Hemvärnsgården på våren 1960. Då tjugo år förflutit sedan Hemvärnsskåren bildades blev det samtidigt en jubileumsfest. Invigningstalet hölls av för-

svarsområdets befälhavare, överste Carlberg, och hemvärnschefen i Hakarp, Lennart Carlsson, redogjorde för Hemvärnsgårdens tillkomst. Komminister Josef Larsson talade och under hela festen medverkade A 6 musikkår.

Under några år utnyttjades Utsigten till gagn för Hakarps hemvärn och Lottakår. Men ett hus som står obebott blir ofta utsatt för skadegörelse. Så skedde också med Hemvärnsgården. Vid upprepade tillfällen förekom inbrott och vandalisering av lokalerna. Slutligen tröttnade Hemvärn och Lottor på att laga fönsterrutor och att ersätta all förstörelse. Vid mitten av 1970-talet flyttade de sitt material därifrån och Utsigten blev än en gång ett öde hus.

Den 16 maj 1979 var grävmaskinen där, jämnade allt med marken och körde spillrorna till tippen. Idag har meterhög vegetation tagit området i besittning och om några år kommer buskar och sly att dölja platsen där så många människor växt upp och levat med sina bekymmer och glädjeämnen.

Något från Hakarp för hundra år sedan

av Gottfrid Granemyr

Årets största begivenhet i Sverige detta år var hemkomsten av fartyget Vega med Nordensköld och Palander efter upptäckten av Nordostpassagen. Att döma av årets tidningar gick hela landet i något slags festrus och då naturligtvis alldeles särskilt huvudstaden. Men även här i trakterna av södra Vättern tycks man ha varit djupt engagerad. Båtarna Primus och Viktor Rydberg gick extraturer från Jönköping till Stockholm med dem som önskade vara med om välkomstfirandet och järnvägen erbjöd platser på ett insatt extratåg till det billiga priset av 12 kronor för resa fram och åter. Man kunde även beställa plats på någon av de båtar som skulle gå ut att möta de hemvändande triumfatorerna och man kunde också få hyra en alldeles egen roddbåt. Hemkommen kunde man sedan fortsätta med en trädgårdsfest, lämpligen iklädd Vegamössa och bjudande sällskapet på Vegapunsch, Nordensköldcognac och avsluta med Nordensköldkaffe. Av allt detta var det väl bara Vegamössan som överlevde den första festyran.

En rapport om sjöfartens omfattning på södra delen av Vättern detta år ger oss en bild av hur livlig denna trafik var för hundra år sedan: Under året har Jönköpings hamn anlöpts av 243 ångfartyg och 359 segelfartyg. Ända från Riga hade kommit 4 ångfartyg och 4 segelfartyg med last av råg.

Polisrapporten från dagens Jönköping avviker, man måste väl säga tyvärr, en del från samma rapporter för år 1880. Det har, detta år, inte förekommit ett enda grovt brott mot person. Allt som förekommit var fyra slagsmål, fyra anmälda stölder och lika många snatterier, varför en polis i 1880 års Jönköping måste ha haft en ganska trivsamt och avstressande tjänst. Det anmärkes också, att de flesta av de här små förseelserna begåtts av personer från annat håll på besök i staden.

Ett av slagsmålen torde ha avsett en våldsamt uppgörelse mellan huskvarna- och jönköpingsbor en söndagsafton i september mitt för Rosenlund.

Huskvarna Vapenfabrik fortsätter att expandera. Under året tillverkades 1.175 gevär, 4.451 symaskiner och 18.600 centner gjut-

*Jonas Magnus Gustafsson
säljer sin gård Gunnestorp 1880
till Gustaf Samuelsson.
Här syns Gustafsson med sin
hustru Augusta.*

gods. (En centner 42,5 kg.) Man har nu 293 anställda, som tillsammans förtjänat 165.462 kronor, drygt 500 kronor pr anställd alltså.

Nöjeslystna hakarpsbor som på något sätt kunde ta sig in till Jönköping har enligt ortstidningarnas annonser en hel del att välja på. Det är gott om resande teatersällskap som försöker sin lycka i staden och föreställningar hålles som regel några kvällar i följd med olika program. Även Den Stora Egyptiska Lopp-teatern inbjuder till besök. Den förfogar över ej mindre än 250 dresserade loppor, vilka garanterades fastbundna, så att besökarna ej behövde vara rädd att få med någon av dem hem.

Men man kan även förena nytta med nöje om man t. ex. nappar på en annons som denna:

Ärade unga Damer!

Om, såsom antagligt är, ett tillräckligt antal damer anmäla sig, ämnar undertecknad nästkommande höst härstädes börja en lärokurs i konsten att gå, helsa och föra sig med behag och otvungenhet.

Även äldre herrar med försummad uppfostran emottages i en särskild kurs. Bästa intyg och referenser.

Berta Zierlich,
från Stockholm

En annons erbjuder lomhörda läsare en hörselolja, som ofelbart botar all dövhet. Ett sådant resultat borde ju vara väl värt den femma flaskan kostar.

Ett annat erbjudande med rubriken "Fri från tandvärk är bättre än guld" verkar också lockande:

Jag kan anbefalla allmänheten det bästa och mest berömda medel för tänderna, ty det borttager all tandvärk. Man bors-tar tänderna härmed en gång i veckan, så får man icke mask i dem, och erhålla de ett hvitt och behagligt utseende.

Dessa droppar kunna erhållas i Djurläkargården en trappa upp under 6 dagar. Sedermera blifver det tillgängligt i hvarje boklåda och parfymaffär här i staden.

Odmjukeligen
P. Jensen

I Hakarp beslutar man att inreda den oinredda delen av undre våningen i gamla ålderdomshemmet. Kostnaden skall uttaxeras efter fyrk, men för de som äger i mantal satt jord skall magasins-kassan betala kostnaden.

Torparen Johannes Svensson har mist en ko och anhåller om någon hjälp för sin förlust. Kommunalnämnden skall utreda behovet och om så befinnes nödigt utbetala något bidrag ur hund-skattens kassa.

Arvid Johansson på Höggärdet och Alfred Sandahl på Dalskog avgår ur kommunalnämnden och får som ersättare folkskollärare C. A. Hultqvist och J. M. Gustafsson i Fagerslätt med Nils Johan Magnusson i Stutstorp och patron Söderberg på Rosendala som suppleanter.

Ur den Almqvistska fonden för understöd åt behövande barn från Stensholm har sju barn erhållit sammanlagt 25 kronor och 26 öre. Hela fonden uppgår nu till 421 kronor. Den Ribbingska fonden för fattiga och flitiga skolbarn inom Hakarps församling har nu ett kapital på 277 kronor.

Prosten Almqvist och hans maka firar 40-årsdagen av sitt äkten-skaps ingående med ett stort kalas i prästgården med 70 gäster och i kretsen av barn och barnbarn. En av gästerna, borgmästare Print-zensköld, bror till prostinnan Almqvist, hade varit marskalk vid

*Carl Johan Samuelsson
köper Svineryd 1880 för 13.610 kr.
Här med sin hustru
Josefina Karolina.*

bröllopet och föredrar nu en dikt till brudparets ära. Äldst bland gästerna är den 89-årige f. d. fjärdingsmannen Sven Svensson och hans ännu ett år äldre maka.

Hakarps kyrka har fått värmeanläggning, en Curneus-ugn, som väl fyller sin uppgift, sägs det. Antagligen hade kyrkan tills nu saknat uppvärmning.

Några hakarpsgårdar byter under året ägare. J. M. Gustafsson säljer sin gård Gunnestorp till Gustaf Samuelsson för 20.000 kronor och köper i stället Fagerslätt, och August Danielsson säljer Svineryd till Carl Samuelsson för 13.610 kronor.

Under året födes i Hakarp 63 barn med stor övervikt för gossebarn: 47 gossar, 26 flickor. 24 personer går bort. 9 äktenskap ingås. Folkmängd vid årsskiftet 1880—81 är 1997 personer. Äldst även nu smedänkan Sara Lund i Huskvarna, 92 år fyllda.

G. Granemyr berättar om Stensholm.

Torpvandring

av Ragnar Karlsmo

Traditionsenligt hölls 1980 års torpvandring Kristi Himmelsfärds Dag. Denna gång var det markerna kring Stensholms Säteri som var föremål för hembygdsintresset. Samlingen skedde vid Stensholmsfabriken som ligger ett rejält stenkast från den som fornminne skyddade ön Stensholmen, med minnen från tidig medeltid.

Därefter gick torpvandrarna över ån vid fabriken, genom Plåtängen och fram till ruinen efter dubbeltorpet Fintorp-Vedermödan. Där berättades om vilka människor som här levat och verkat. Socknens förste "barnalärare" Peter Stenholm hade sin bostad på Fintorp i början av 1800-talet. År 1911 då byggnaden stod tom togs den i bruk som epidemisjukhus, eller åtminstone som isoleringsbostad, för hakarpsfamiljer som drabbats av barnförlamning.

En av deltagarna i utflykten kunde berätta att han i femårs-åldern, just 1911, hade tillbringat en tid som internerad på Fintorp-Vedermödan sedan hans bror insjuknat i barnförlamning.

Sedan information om torpstugan Tuvan och Strömmakvarnen lämnats gick färden vidare mot Erikstorp och Fällan. Här mötte Bo Björklund upp och berättade för deltagarna om vilka öden och äventyr som där utspelats under gågna tider och hur Fällan i dag fungerar som fritidsjordbruk för några anställda vid Carlfors Bruk. Det medförda kaffet avnjöts bland vårblommorna på ängen och deltagarnas sångförmåga prövades med Lena Jonzon som ledare.

Nästa uppehåll i vandringen skedde vid den stigförgrening där Bäckén, Källebäckén och Nydala legat. Även här redovisades torparhistoria, exempelvis hur Lena Sofia Larsdotter bidrog till sitt uppehälle genom att tillverka havregryn för drygt 100 år sedan.

Förbi den välvårdade gamla torpstugan Skogen vandrades vägen fram till Säteriets mangårdsbyggnad. Här berättade Gottfrid Granemyr på välkänt manér om Säteriet och om några av dem som residerat där.

Vid nästa hållplats som var belägen utmed ån informerades om det gamla pappersbruket som nedbrann 1889 och som fick en mekanisk verkstad som efterföljare.

Som avslutning på utflykten beskådades de gamla fabriksmurar som än i dag påminner om den tid då papper tillverkades i Hakarp. En tid som var så olik vår egen.

En sommarutflykt

av Majbritt Edlund

Söndagen den 31 augusti 1980 kl 9 fm startade vi sensommarens halvdagsutflykt. Eftersom vädret inte var det bästa passade det bra att köra direkt till Museigården i Gränna där intendent Olof Fong tog emot oss.

Andréemuseet återinvigdes av kungen den 3 maj 1979 efter en stor om- och tillbyggnad. Andréesamlingarna eller fynden från Vitön, som man också kallar dem, har konserverats och hela uppställningen är ändrad och även en del föremål som ej visats tidigare finns nu med.

Vi var 45 personer som lyssnade till Olof Fong när han med hjälp av kartor, dagboksanteckningar, fotografier och expeditionens utrustningsföremål åskådliggjorde denna fantastiska färd.

Den 11 juli 1897 lyfte ballongen Örnén med målet att utforska Nordpolen. Ombord var grännasonen Andrée och hans två kamrater Strindberg och Fränkel. Efter endast 3 dagar måste ballongen överges. Genom att man 33 år senare återfann resterna av expeditionen och kunde föra allt till Sverige har man fått veta vad som hände. Tack vare att dagböckerna gick att läsa och filmerna att framkalla så har man kunnat få fram händelseförloppet. Hela detta museum är fantastiskt och unikt. Vi kan alla i Jönköpings kommun vara glada över att samlingarna blev förda till Gränna och visas här i våra trakter.

Efter ombyggnaden finns det nu en trappa inomhus upp till f. d. Vättermuseet som bytt namn till Grevskapsmuseet. Eftersom det i år är 300 år sedan Per Brahe d. y. dog, så har det i sommar varit en minnesutställning anordnad här. "I grevens tid" hette den. Per Brahe d. y. var ju den mest kände innehavaren av Visingsborgs grevskap och han var också den siste eftersom Carl XI:s reduktion 1680 gjorde att grevskapet drogs in. Till denna utställning har föremål lånats in bl. a. från Skokloster. Ett av de intressantaste av det som visades var väl den orgel som Per Brahe köpte 1650. Visingsborgsorgeln kallas den men finns nu för tiden i Bjurum i Västergötland. Den är fullt spelbar och konserter har anordnats i som-

mar. Det var mycket annat från Per Brahes tid i grevskapet som vi tittade på medan Olof Fong berättade. Till vägledning fanns också mycket snyggt textade skyltar med upplysningar och citat. Skyltar som var lättlästa, tydliga och placerade i lagom höjd. Närmare 50 tusen människor har sett utställningen under de månader den hållits öppen men den 5 okt. var sista dagen.

Vid 12-tiden körde vi till friluftsmuseet på Grännaberget. Där åt vi vår matsäck. Några anlidade serveringen som var öppen för sista gången denna sommar. Gränna Hembygdsförening har ett 16-tal olika byggnader på berget och Olof Fong visade oss runt i några av dem. Vi tackade Olof som ställt upp och gjort vårt besök i Gränna både minnesvärt och lärorikt.

De flesta tyckte att de fått vara med om tillräckligt denna förmiddag. Eftersom vädret också var blåsig och regnigt, var vi endast 15 personer som fortsatte mot Adelöv till sista etappen för dagens utfärd. Vi körde till Näs säteri där vi parkerade bilarna och sedan vandrade iväg till ruinen Brahehälla.

Det gick bra för oss att promenera upp till berget där ruinen ligger trots att det inte var de yngsta föreningsmedlemmarna som var med utan i stället en av de äldste, men han är ju vital "till tusen" och dessutom mycket intresserad. En annan medlem gick med käpp och även det gick bra. Detta nämner jag för att locka andra att någon kommande vacker dag ta en tur till "Brahälla". Jag kan försäkra att Per Brahe d. y., som var en natur- och skönhetsälskande person, valt en vacker plats till detta lilla jaktslott, som han nog dock aldrig hann vistas i.

Med sjön Noen bakom ryggen liksom blåsten, berättade jag det som jag tagit reda på om denna byggnad där dess gamla murar vilar på berget sedan 1680-talet och varifrån man har en vidsträckt utsikt. Regnet höll sej borta under vår promenad och återkomna till bilarna skildes våra vägar. Några av oss körde hem på vägen utmed sjön Noen till Hullaryd och vidare hem till Hakarp.

Hänt i Hakarp 1979

- 1/1 År 1979 inleddes med ett oväder som innevånarna i sydligaste Sverige säkerligen kommer att minnas länge. I Skåne orsakar nyårsvädret ett kaosliknande tillstånd med oframkomliga vägar och med många helt översnöade och isolerade bostäder. I våra trakter uppmätes nyårsnatten en vindstyrka på 15 met/sek med kraftig sjögång på Vättern som följd. En minustemperatur på 15° bidrager också till att hakarpsborna helst firar nyår inomhus.
- 3/1 Ett synnerligen lokalt snöoväder drabbar Hakarp och Huskvarna men inte exempelvis Jönköping. En hård nordvästlig vind sveper över Vätterns yta och drar med sig fuktig sjöluft som i den 10-gradiga luften omvandlas till snö i riklig mängd. Det tidigare 25 cm tjocka snötäcket ökas på några timmar till hela 60 cm.
- 5/1 Kylan håller i sig och Vättern tenderar att lägga sig.
- 13/1 SAAB:s fabrik i Stensholm förevisar tillverkning och fabrikslokaler. Landshövdingen samt förtroendemän inom länet och kommunen hör till de inbjudna. En unik demonstration med användande av lågeffektlaserstrålar ingår bl. a. i förevisningen.
- 19/1 Hakarps Norra Missionsförsamling har årsmöte och rapporterar ett medlemsantal på 19 personer. Styrelsen, med Rolf Harrysson som ordförande, omväljes.
- 20/1 Per Lindgren, Hakarpspojarna, får en hedrande sjundeplats vid en Grand Prix tävling i skidororientering. I tävlingen som avgöres i trakten av Taberg deltar skidorienterare av "världsmästareklass" från flera nationer.
- 27/1 Göransbergs byalag arrangerar vintersportdag i härligt vinterväder med strålande solsken och en temperatur av minus 10 grader. Skidlöpning, bandy och ishockeyspel samt slädfärder med Karl Erik Lindfeldt som kusk gör vintersportdagen till en högtidsdag för Göransbergsområdets barn och ungdomar. Isdans till valsmusik avslutar den populära tillställningen.
- 28/1 I Hakarpspojarnas skidtävling Holavedsloppet segrar Jörgen Hermansson Nässjö Ski. Arvo Teppola IKHP kommer på andra plats i tävlingen som gynnas av bra väder och goda snöförhållanden.

Vid tävlingar i Eksjö blir skidorienterarna Susanne Lindgren och Stefan Green distriktsmästare i var sin klass. I flickklassen 13 — 14 år svarar Liselott Ljungåker för att även ett tredje DM-tecken hamnar hos IKHP.

31/1 Snön vräker ned och snöröjarna för en hopplös kamp för att hålla gator och vägar farbara. Tjugo minuter efter snöröjningen är vägarna igenyrda igen.

1/2 Det är idag exakt femtio år sedan IK Hakarpspojkar bildades vid en sammankomst på Jutaholms Café.

10/2—11/2 Hakarpspojkar arrangerar ungdoms-SM i skidlöpning.

14/2 Inom Huskvarna kyrkoråd förs en diskussion om en eventuell utbyggnad av kyrkogården i Bråneryd. Om ett område söder om nuvarande kyrkogården tas i anspråk blir kyrkogårdens areal fördubblad. På den nuvarande kyrkogården, som öppnades 1958, har stoft efter 1400 människor begravts. Tidigare har mest kistbegravningar förekommit men på senare år har kremering blivit allt vanligare.

16/2 Damklubben inom Egna Hems Bollklubb överlämnar vid Klubbens årsmöte 10 000 kronor att användas i ungdomsverksamheten. Sven Gustafsson omväljes som EBK:s ordförande. Vivan och Bengt Carlsson utses till Klubbens första hedersmedlemmar. Efter årsmötesförhandlingarna visar Weimar Söderström färgbilder under rubriken: "Änglamarker i Vätterbygd".

18/2 I skidstafett-DM för pojkar 15 — 16 år segrar IKHP:s lag som består av Ulf Carlsson, Magnus Grenegård och Magnus Alvtegen.

Vid en för-VM-tävling i skidorientering i Bollnäs kommer Susanne Lindgren, IKHP på fjärde plats.

20/2 Kyrkofullmäktige i Huskvarna anslår 60 000 kronor för marknadsundersökning och utvidgning av kyrkogården i Bråneryd.

4/3 I det 56:e Vasaloppet segrar Ola Hassis från Orsa på ny rekordtid, 4.05.58. Tio minuter senare passerar Hakarpspojkar Per Lindgren mållinjen. Han har då endast 40 skidlöpare före sig i mål.

En annan IKHP-skidlöpare, Karl Gustaf Hellström, får medalj för tjugo fullföljda Vasalopp. En prestation som tidigare endast fem smålänningar gjort.

10—11/3 Hakarpspojnkarnas unga friidrottare sköter sig med den äran vid inomhustävlingar.

I Falun blir Ulf Johansson tvåa i ungdoms-SM, häcklöpning för 16-års-pojkar.

Vid Götalandsmästerskapen i Göteborg vinner Måns Åberg häcklöpningen och hans klubbkamrat Peter Böhme klarar en silvermedalj i löpning 60 meter.

14/3 Kommunstyrelsen tillstyrker att en förskola byggs i Hakarp och 2 371 000 kr anslås för ändamålet.

19/3 Kommundelsrådet inbjuder allmänheten till en träff i Stensholmsskolans matsal för att ta del av en skiss till kommun-delsplan för Hakarp. De förslag som presenteras innebär möj-lighet till en ganska stor nybyggnation på hakarpsplatån, i huvudsak fördelade på tre områden.

Norr om Egna Hem, i området kring nuvarande jaktskytte-banan, planeras uppförande av 200 småhus och i området kring Fagersläotts gård räknar man med 75 friliggande enfa-miljshus, 200 lägenheter i kedje- och radhus samt 250 lägen-heter i flerfamiljshus. På Göransbergsområdet kan man tänka sig 125 lägenheter nyuppförda.

Möjligheten att få en högstadieskola i Hakarp antydes också i skissen.

Trafikproblemen i Pettersberg och på Hakarpsvägen upp-märksammas. Det finns en strävan att vidtaga åtgärder för att påverka genomfartstrafiken så att en större del av trafi-kanterna i framtiden väljer Ådalsvägen i stället för Hakarps-vägen.

För kommunalsrådet bör det vara värdefullt att få ta del av de synpunkter som från allmänhetens sida framföres vid den välbesökta träffen.

24/3 Hakarps Skytteförening har årsmöte i Stensholmsskolan. Fö-reningens 117 medlemmar lossade sammanlagt under år 1978 8500 skott med k-pist och 6000 skott med gevär. Rune Kla-esson väljes till ordförande, Curt Nordh blir sekreterare och Erik Bergdahl kassör.

Vid Hakarppojnkarnas 50-årsjubileum, som firas på Brunstorps Vårdshus, överlämnar Gösta Eklöf från supportersektionen 50 000 kronor som gåva till den jubilerande klubben.

30/3—31/3 Försäljning i Församlingshemmet till förmån för Lutherhjälpens fasteinsamling. Irene Henningsson och Lena Johansson visar bilder och berättar om en resa till Kenya, en trollkonstnär medverkar, kaffe med hembakat bröd serveras, sång och musikinslag förhöjer stämningen. Det ekonomiska resultatet blir gott: Inberäknat kollekten i kyrkan tillföres Lutherhjälpen 19 800 kr.

4/4 En jättestor ek vid Vikingavägen på Egna Hem faller för sågen. Omkretsen är fyra meter och åldern beräknas till 300 år, vilket innebär att trädet fanns på plats under senare delen av 1600-talet.

10/4 Statistiska Centralbyrån presenterar resultatet av lantbruksinventeringen för Hakarps församling. Den totala skogsarealen beräknas till 2 184 hektar. Det framgår att 1369 hektar äges av enskilda personer, kommunen äger 385 hektar, kyrkan 71, enkelt bolag 339 hektar, annan kategori äger 7 hektar och 13 hektar äges av dödsbo.

Mitten av april. Vårens kraftiga snösmältning inträffar under påskhelgen och eftersom Husqvarna AB står stilla i fyra dygn uppstår ett överskott på smältvatten i ån. Vid dammen i Jutaholm rinner vattnet över och påskflanörer på Ådalsvägen kan glädja sig åt åsynen av skummande vattenfall.

Ett åskväder på långfredagen gör att de sista snöresterna försvinner samtidigt med Vätterisen.

18/4 En lastbil med släp, lastad med gods till Tyskland, välter på Ådalsvägen och är nära att störta i ån. I den skarpa kurvan mellan broarna brister ett fjäderpaket på bilen som har 16 tons last och fordonet vräkes mot räcket som turligt nog håller för påfrestningarna.

21/4 Jönköpings läns Hembygdsförbund har årsmöte med medalj-utdelning. Bland guldmedaljörerna är Eskil Lago, Hakarps Hembygdsförening, som får guldmedalj för förtjänstfullt arbete inom hembygdsvården.

27/4 Stensholms Hem och Skolaförening har årsmöte. Till ordförande väljes Jan Högström. Övriga styrelsemedlemmar blir: Hans Flyckt, Lars Göran Edlund, Sigrid Siebmans, Jan Erik Roman, Hans Öholm och Christina Forsell.

Hans Granqvist, Hong Kong kallad, håller föredrag om skolan i Kina.

28—29/4 Hakarpspojarna står som arrangör för Svenska Mästerskapen i terränglöpning med deltagande av hela svenska eliten.

4/5 I Ammarps Missionhus hålls en välbesökt vårfest under ledning av pastor Erik Elg.

6/5 Hakarpspojarnas lag i den stora orienteringstävlingen tiomilabudkavlen slutar på 23:e plats. Segrar gör OK Ravinen från Nacka.

Även i år gör Stensholmsskolan sitt namn känt i basketkretsar genom att två lag från skolan får framskjutna placeringar i Mini Basket Cup. Sjätteklassens lag, Jägarna, vinner turneringen efter seger över Lommaskolan från Malmö och femteklassens lag, Fire Birds, kommer på andra plats i sin klass efter en svår match mot Villaskolan från Åhus, där skånelaget vinner efter förlängning.

Vid lagens hemkomst från basketturneringen hyllas spelarna av sina 300 kamrater och ett glassbolag bjuder hela skolan på glass.

12—13/5 Trettiosex ungdomar konfirmeras i Hakarps kyrka. Vid högtidligheten medverkar Hakarps Flickkör under ledning av Harriet Ramsten.

13/5 Egna Hems Bollkubb och Hakarps Hembygdsförening ordnar gökotta vid EBK-stugan med körsång, allsång och kaffedrickning i det gröna.

Efter en längre kall period kommer nu värmen helt plötsligt, löven slår ut och träden står i full grönska redan efter några dagar.

24/5 Traditionsenligt bjuds hakarpsborna även detta år på musik från klockstapeln, Kristi Himmelsfärds Dag.

1/6 Gustaf Winqvist drar sig tillbaka från posten som VD på Carlfors Bruk och i hans ställe inträder Olle Björklund. Winqvist har varit i Brukets tjänst hela 38 år.

5/6 En asfaltkokare, nyss påfylld med 20 000 liter gasol, fattar eld vid Brunstorp och åstadkommer ett starkt ljussken som syns över stora delar av södra vätterbygden. På grund av explosionsrisken beordrar brandkåren utrymning av några bostäder i närheten av brandplatsen. Allt slutar dock lyckligt och de evakuerade kan återvända efter tre timmar.

Midsommarafton på Klinten.

- 10/6 Det är stor skönhetstävling i Fagerhult, Östra Hökhult. Ett femtiotal hundar ställer upp i tävlingen som arrangeras av Huskvarna Hundklubb.
- 11/6 Fyrtiosex hakarpspensionärer kommer hem efter en sydlig resa. Man har besökt Sofiero slottspark vid Helsingborg och fiskelägen i Ålaboda och Kåseberga. Man har tittat på de båda storstäderna Malmö och Köpenhamn och man har vandrat på det öländska allvaret. Reseledare har Elsy Flensburg varit.
- 22/6 Hembygdsvännerna i Hakarp firar midsommar på Klinten. äntligen blir iordningställd. Enligt förslaget skulle kommunen skulle därefter få hyra byggnaden till en överkomlig års-
- 23/6 Midsommardagen firas med friluftsgudstjänst vid Lundaberget. Pastor Gun Olsson predikar och Gunnar Lönns blåssex-tett svarar för musiken.
- 27/6 Kommunstyrelsen uttalar sig positivt till ett förslag som kan innebära att den gamla fina mangårdsbyggningen i Bråneryd äntligen blir iordningställd. Enligt förslaget skulle kommunen

- bekosta material för c:a 700 000 kronor och Huskvarna Södra Idrottssällskap skulle svara för arbetsinsatsen. Föreningen skulle därefter få hyra byggnaden till en överkomlig årskostnad.
- 28/6 Kommunfullmäktige godkänner ett kontraktförslag enligt vilket Jönköpings Kommun övertager Huskvarnaåns Kraft AB. Kostnaden belöper sig på 43 millioner kronor varav 2 millioner skall avräknas för redan levererad kraft.
- 3/7 Årets lantbruksräkning visar att det i Hakarp finns 24 hästar, 285 nötkreatur, 124 svin, 59 får och 197 höns.
- 4/7 Ett friidrottslag från Köln i Tyskland gästar under två veckor Idrottsklubben Hakarpspojarna. Idrottsmännen från de båda föreningarna har tränat och tävlat tillsammans. De tyska gästernas vistelse i vätterbygden avslutas med en trädgårdsfest vid I K H P:s sportanläggning, varvid Gösta Eklöf berättade för gästerna om hakarpsklubben, som just fyllt 50 år.
- 28/7 Vid en musikafton i Hakarps kyrka medverkar de båda gitarristerna Konstantin von Görtzen och Leif Lundbäck med förnämlig musik.
- 2/8 Egna Hems Bollklubbs juniorer reser till Lindome vid Göteborg för några dagars fotbollsträning.
- 7/8 26 hakarpsbor, alla på olika sätt engagerade i kyrkans verksamhet, återvänder från en veckas vistelse i Rom. Man har bott på Birgittasystrarnas kloster vid Piazza Farnese, där den Heliga Birgitta bodde under 20 år av sin levnad och där hon också slutade sina dagar. I ett gudstjänstrum i klostret hade resenärerna firat högmässa under kyrkoherde P. A. Jonzons ledning, man hade hunnit att besöka Colosseum, Pantheon, Forum Romanum, katakomberna och många underbara kyrkor. Man hade även gjort utflykter till Neapel och Pompeij. Reseledare för gruppen hade varit Ingemar Gustavsson och guide Lena Jonzon.
- 10/8 Allan Sunnergren, tidigare verksam inom I K H P, har utnämnts till förbundskapten för orienterarna i Belgien, där han och hans fru är anställda som lärare vid Svenska skolan i Bryssel. Orienteringssporten är ännu blygsam till formatet i detta land, men tilldrar sig ökat intresse.

Gunnar Lönn och hans blåsorkester svarar för musik vid midsommardagens gudstjänst vid Lundaberget.

- 19/8 Stefan Hjerten, I K H P, vinner seniorernas elitklass vid Vikingaträffen i orientering i Trollhättan.
- 24/8 Anders Holmer avgår som deltidsanställd ungdoms- och fritidsinstruktör hos Egna Hems Bollklubb, och efterträdes av Jörgen Eriksson.
40—50 ungdomar i ålder upp till 15 år deltagar i klubbens fritidsaktiviteter. Man engagerar sig bl. a. i SIA-verksamhet vid Stensholmsskolan.
- 6/9 Som ett led i samhällsorienteringen anordnas riksdagsmannaval i Stensholmsskolan, ledda av läraren Elsie Runnö. Valet föregås av att eleverna själva får agera som politiska agitatorer, sedan de av läraren tilldelats ett visst parti, som de får till uppgift att företräda. De olika aktörerna går med liv och lust in för sina uppdrag, varför övningen säkert ger eleverna en nyttig inblick i hur det politiska spelet går till i vårt land.
- 9/9 P. O. Olsson, som under en tid av 10 år varit ungdomsassistent inom Hakarps församling, men nu flyttar, avtackas i

Hakarps kyrka och vid ett efterföljande samkväm. Som minne överlämnas förutom blommor ett av Magnus Blomdahl målat konstverk.

- 16/9 Riksdagsvalet får till resultat att de borgeliga partierna återigen bildar regering. Denna gång med ett mandats övervikt. I Hakarp fördelar sig väljarnas partisympatier enligt följande tabell:

	M	C	FP	S	VPK	KDS	Övriga
Valdistr. 1	222	138	155	390	57	33	—
Valdistr. 2	277	169	155	397	56	34	1
Valdistr. 3	152	160	87	427	19	33	—
Summa	651	467	397	1214	132	100	1

Efter sammanräkning av kommunfullmäktigevalen visar det sig att av de 81 ledamöterna i Jönköpings kommunfullmäktige är endast två bosatta i Hakarp — Birgitta Björklund och Östen Täck.

Är det möjligen så att intresset för arbete inom kommunalpolitiken för närvarande är dåligt i Hakarp?

- 4/10 Egna Hems Bollklubbs juniorer reser till London, där de bl. a. ser en fotbollsmatch mellan två engelska ligalag. Samma dag spelar klubbens A-lag en avgörande match mot Örserums I. F. Genom att E. B. K. vinner denna match går man upp från fotbollens division sex till division fem.
- 11/10 Hakarps-Lekeryds lottakår har årsmöte med sina 30 medlemmar. Styrelsen består av ordf. Marianne Stenhammar, v. kårchef Margareta Karlsson, sekr. Ing-Britt Lind och kassör Mona Andersson.
- 17/10 Hakarps församlings diakoniråd håller årsmöte. En livlig och av många uppskattad verksamhet har bedrivits under året. 2.200 kronor fördelas som anslag till Lutherhjälpen, Hakarps scoutkår, RIA-center och Sällskapet Kristlig Kärleksverksamhet.
- 23/10 15 tjänstemän vid Saab Stensholm sägs upp från sin anställning. Orsaken uppges vara överkapacitet och dålig lönsamhet.
- 24/10 Egna Hems Bollklubb håller avslutning på sin fotbollsskola, i vilken 45 pojkar deltagit. I programmet vid avslutningen förekommer film och utdelning av diplom.

- 27/10 Vid Stenholms kyrkliga arbetsförenings årligen återkommande auktion blir det ekonomiska nettot ej mindre än 18 000 kronor, vilket är 3 000 kronor mer än någon gång tidigare. Pengarna kommer att användas till bl. a. u-landshjälp, adventsfest och julblommor till äldre inom församlingen.
- 6/11 I K H P har avslutning på en orienteringskurs för nybörjare. De flesta deltagarna har varit i åldrarna 9—10 år, men även en del föräldrar har varit med. De som delat med sig av sina stigfinnarkunskaper har varit Ingrid Öhlund, Ann-Mari Alvreten, Turid Pettersson och Kerstin Karlsmo.
- 10/11 Scouterna i Hakarp har höstbasar. Man säljer egenhändigt tillverkade saker samt av föräldrarna skänkta bakverk m. m. Susanne Eriksson håller i trådarna för det hela.
- 17/11 Saab Stensholm inbjuder allmänheten att bese lokaler och tillverkning. Ej mindre än c:a 700 personer begagnar till-

Segrare i Div. VI Huskvarnagruppern.

Stående fr. vänster: lagledare Gösta Karlstedt, Krister Karlsson, Christer Engelke, Ulf Johansson, Jan Johansson, Mikael Björklund, Claes Svensson, tränare Per-Erik Larsson.

Knä sittande fr. vänster: Per Klänge, Kenneth Åberg, Bengt Johansson, Björn Fagerström, Per Green, Peter Lindén och Sören Karlsson.

fället att ta del av den högt utvecklade teknik som företaget tillämpar. Man tillverkar huvudsakligen material och utrustning för det militära flyget, där datateknik och laserstrålar spelar en viktig roll.

I Allianskyrkan, Ebbes, har man missionsauktion. Över 20.000 kronor är resultatet.

Vissa gator i Egna Hem och Ebbes skall asfalteras och i övrigt förbättras för en summa av 1.2 miljoner kronor. I samband med asfaltering skall nya dagvattenledningar läggas ned.

- 22/11 Jönköpings kommunstyrelse beslutar att en kommundelsplan skall upprättas för Tenhults- och Egnahems-områdena. Beträffande Egna Hem skall särskilt beaktas möjligheten av att i samband med nyproduktion där bygga en ytterligare utfartsled.
- 3/12 Hakarps norra missionhus har återinvigts efter en omfattande renovering. Erik Elg talar och förrättar invigningen. En syföreningsauktion i den nyinvigda lokalen ger ett netto av 10.500 kronor.
- 9/12 Vid Stensholms kyrkliga syförenings traditionella luciafest samlas drygt 150 personer. I det digra programmet ingår sång av Hakarps Flickkör, trumpetsolo av 12-årige Stefan Svärd, visning av Weimar Söderströms film Änglamarker i Vätterbygd, kaffeservering och utdelning av blommor till samtliga närvarande pensionärer. De av Hakarps pensionärer som ej hade möjlighet att närvara får blommor till sina hem.
- 12/12 Televerket har för en kostnad av 250.000 kronor uppsatt en 24 meter hög TV-antenn på Utsiktsberget i Egna Hem. Man hoppas att denna antenn skall förbättra mottagningsförhållandena för särskilt de på brånerydsområdet boende, vilka tidigare haft dålig bild på sina mottagare.
- 16/12 Den engelska gudstjänsten i Hakarps kyrka samlar som vanligt fullsatt gudstjänstrum. Pastor Tom F. Duffey från Göteborg leder samlingen, de närvarande sjunger Christmas Carols under ledning av en blandad kör med Lisbeth Båfelt som dirigent. Kollekten går till kyrkans eget fadderbarn, en polioskadad pojke från Libanon.

I K H P utser som vanligt Årets Ledare och valet faller denna gång på Janne Svensson, som lett träningen för ett 40-tal ungdomar i åldern 10—14 år. Klubben har detta år satsat särskilt på ungdomen, vilket man hoppas skall för framtiden ge god utdelning.

Klubben har också valt Årets Idrottsman, vilken blev Mikael Johansson, som bland andra meriter har vinst i höjdhopp vid Smålands D. M. för ungdom, där han nådde det utmärkta resultatet 193 cm.

Hakarps kyrka skall få en ny orgel. Den kommer att byggas av orgelbyggaren Nils Hammarberg från Göteborg för ett pris av 445.000 kronor. Orgeln får 19 stämmor och beräknas vara färdig våren 1982.

Till ny församlingsassistent väljes Sven Olsson, som redan tidigare tagit aktiv del i det kyrkliga arbetet inom Hakarps församling.

26/12 Vid helgens olika gudstjänster i Hakarps kyrka kunde ej mindre än omkring 1.300 deltagare räknas in. Utom julbön och julotta hölls i år även midnattsmässa. Vid julbönen besöktes kyrkan av bl. a. ett 80-tal holländare, som firade jul på Brunstorps Vårdshus.

Vid midnattsgudstjänsten medverkade tre generationer Lundin med musik till violin. Kollektorna under helgen uppgår till 6.300 kronor.

Förvaltningsberättelse

för år 1979

Föreningens styrelse har utgjorts av: Rune Gustafsson, ordförande; Yngve Svensson, vice ordförande; Bo Björklund, sekreterare och ansvarig för värdehandlingar; Ragnar Karlsmo, vice sekreterare och ansvarig utgivare av krönikan; Per Johansson, kassör; Eskil Lago, föreståndare för arkivet; Maj-Britt Edlund, registrator; Gottfrid Granemyr, Carl-Eric Blomdahl och Sten Gustafsson.

Suppleanter har varit Sigrid Johansson, Gunnar Lönn, Kerstin Andersson, Rune Blixt och Anita Björk. Revisorer har varit Rune Wixe och Georg Forsberg med Stig Drott som suppleant.

Årsmötet hölls i Allianskyrkan på Ebbes den 1 april och var väl besökt. Paul Hall berättade och visade film om "En resa i Ryssland" och "Bagarn" Johansson från Gränna underhöll med spel och sång. I maj hölls en torpvandring kring Smedstorp där många deltagare vandrade med.

I juni nära midsommar hade föreningen anordnat en utomhuskonsert på Carlfors Bruk varvid Regionmusiken spelade. Bl. a. genom det vackra och varma försommarvädret hade många av föreningens medlemmar samlats på Carlfors.

Den traditionella midsommarfesten på Klinten som hålles vartannat år var även denna gång livligt besökt. Mer än 250 deltagare kom samman trots det regniga vädret. Även augusti var en kall och regnig månad. Men föreningens sommarresa i början av månaden hade lockat 51 deltagare. Man besökte bl. a. Nässjö Hembygdspark, Torsa Stenar och Sund där Järnsås firade sin hembygdsdag. I oktober hölls ett höstsamkväm i Allianskyrkan på Ebbes.

Under året har sju styrelsemöten hållits. En krönika har utgivits för 1979. Upplagan var 860 exemplar och krönikan delades ut till medlemmarna genom roteombuden. Föreningen har representerats vid Hembygdsförbundets årsmöte. Ett lotteri har anordnats, vilket givit ett välkommet tillskott till föreningens kassa. Bidrag har erhållits från kommunen. Antalet medlemmar den 30. 12. 1979 var 741.

SPECIFIKATION ÖVER BEHÅLLNINGENS FÖRÄNDRING
FÖR TIDEN 25/2 1979 — 24/2 1980

Behållning från föregående år:

Kapitalsamlingskonto 121.7186-4		18.647: 15	
Kapitalsparkonto 103.0543-1		4.371: 11	
Postgiro		4: 64	
Kassa		195: 24	23.218: 14

Tillkommer:

Krönika, medlemsavgifter	11.546: —	
Utvandrarna	45: —	
Lotteri	1.440: —	
Räntor	1.729: 86	
Bidrag och gåvor	3.005: —	
Egna arrangemang	550: 40	18.316: 26

Avgår:

Krönika	14.746: 25	
Hyrer	150: —	
Administration	1.040: 90	
Klinten	626: 85	16.564: —
		+ 1.752: 26

Behållning vid årets slut:

Kapitalsamlingskonto 121.7186-4		20.066: 13	
Kapitalsparkonto 103.0543-1		3.871: 99	
Postgiro		737: 84	
Kassa		294: 44	24.970: 40

Anteckningar ur församlingsböckerna

Födda år 1979

- 29/1 Åsa Maria Kornman, Carlfors
29/1 Anna-Maria Margareta Ivejfjord, Blåklintsvägen 7
30/1 Henrik Bertil Benderius, Ebbesvägen 22
5/2 Sara Hanna Inger Forssmed, Platåvägen 26
6/2 Petronella Berna Henrietta Svensson, Blåklintsvägen 30
7/2 Jonna Marie Olofsson, Stensholmsvägen 5 F
8/2 Gustav Henrik Jörgen Andersson, Lundenvägen 9
11/2 Sara Elisabeth Ottosson, Hallebergsliden 8
17/2 Carl David Tell, Göransbergsvägen 39
17/2 Hulda Lise-Lotte Birgitta Wigenmark, Hakarpsvägen 90 B
22/2 Jon Anders Kristian Andersson, Mossvägen 12
23/2 Robert Ingemar Andersson, Smedstorpsgatan 56
1/3 Daniel Lennart Arvid Johansson, Smedstorpsgatan 26
7/3 Per Herman Hjortsjö, Vårlöksstigen 7
14/3 Maria Cecilia Elisabet Björkman, Ormgransvägen 11
4/4 Alf Per Henrik Andersson, Vårlöksstigen 17
6/4 Frida Johanna Einemo, Stensholmsvägen 4 H
7/4 Anders Karl Gustaf Gustafsson, Holavägen 10 B
8/4 Björn Jesper Sundberg, Göransbergsvägen 57
8/4 Edith Johanna Svensson, Tenhultsvägen 193
9/4 Anna Åsa Magdalena Jonsson, Stensholmsvägen 5 C
2/5 Elisabeth Kierstin Furberg, Lönnvägen 21
8/5 Tove Johanna Svensson, Lönnvägen 16 A
9/5 Karolina Gustafsson, Tenhultsvägen 153
14/5 Anna Kristina Lennings, Brakvedsvägen 2
20/5 Per Johan Närman, Platåvägen 17
25/5 Ida Johanna Lindeblad, Stensholmsvägen 1 H
31/5 Lars Adam Ekström, Jutevägen 10
11/6 Kristina Maria Fransson, Tenhultsvägen 57
20/6 Lina Elisabeth Davidsson, Stiftelsevägen 5 D
24/6 David Magnus Gustafsson, Baggarp
8/7 Carl-Axel Johan Arne Carlsson, Kvarnvägen 13 B
18/7 Helena Sofia Forsum, Benvedsvägen 3

- 22/7 Ellen Kristina Grythberg, Vårlöksstigen 12
- 10/8 Robert Per Einar Grennborg, Berghagavägen 11
- 12/8 Sven Stefan Persson, Brakvedsvägen 16
- 16/8 Mats Jan Gustavsson, Ormgransvägen 14
- 17/8 Per Rickard Alenbratt, Lönnvägen 3
- 21/8 Sandra Margareta Antonsson, Hagbyvägen 4 B
- 30/8 Ann Viola Renberg, Hakarps säteri
- 8/9 Ted Andreas Åkersten, Skolgatan 6 C
- 13/9 Lena Viktoria Elkert, Ormgransvägen 22
- 19/9 Mathias Karl Åke Ivansson, Vårlöksstigen 15
- 26/9 Björn Karl Christer Hedenberg, Vipevägen 14
- 2/10 Anna Therese Jerking, Ormgransvägen 18
- 4/10 Stefan Bo Christian Jonasson, Skolgatan 37
- 17/10 Fredrik Emanuel Ehrenholm, Ådalsvägen 57
- 18/10 Frida Louise Hallin, Vassarp Östergård
- 19/10 Emma Ekstrand, Smedstorpsgatan 53
- 26/10 Susanne Eriksson, Hagnevägen 17
- 7/11 Hanna Catharina Pettersson, Carlfors
- 8/11 Johanna Malin Emma Fransson, Tenhultsvägen 24 A
- 11/11 Emma Maria Alsén, Näckrosstigen 32
- 13/11 Joseph Erik Dynander, Stiftelsevägen 3 B
- 18/11 Sara Martina Benedikte Strand, Holländaregatan 17
- 10/12 Anna Matilda Henricsdotter Daag, Egnahemsvägen 13
- 30/12 Fredrik Johan Blomqvist, Stensholms säteri

Ingångna äktenskap 1979

- Mats Peder Björklund och Kornelia Schmidt, Tenhultsvägen 177.
- Erik Gustav Henfrid Sten, Värnamo, Jönköpings län och Edna Lizzie Erika Green, f. Svensson, Hakarpsvägen 121.
- Gustav Karl Magnus Wibring och Birgit Lena Margareta Johansson, Blomgatan 3 A.
- Staffan Börje Erland Gustafsson, Ljungarum, Jönköpings län och Ingrid Birgitta Sääv, Hakarpsvägen 117.
- Leif Peter Georg Karlsson och Inger Ulla Elisabeth Hultgren, Göransbergs gård.
- Ernst Evert Hjalmar Franzén och Birgit Marianne Claesson, f. Wallin Lindarevägen 5.

Lars Åke Ragnar Fors och Anita Marianne Häger, V. Hasselbacken 12.

Lars Göte Glenn Fogelberg och Raija Marja Broström, Brakvedsvägen 34.

Göran Gustaf Fredrik Blomqvist, Stensholms säteri och Ebba Christina von Hofsten, Västra Gerum, Skaraborgs län.

Per Torgny Bergström, Lundenvägen 6 och Britta Maria Färdig, Linköpings dk, Östergötlands län.

Per Anders Gunnar Björkman, Töregatan 14 och Barbro Margareta Brage, Huskvarna.

Avlidna år 1979

- 1/1 Hanna Mabel Sandberg, f. Jernell, Smedstorpsgatan 10, född den 23/7 1898 i Hakarp.
- 11/1 Sven Filip Ragnar Lind, Lindarevägen 3, född den 1/11 1904 i Lommaryd.
- 14/1 Elsa Maria Lund, Hakarpsvägen 116, född den 2/10 1895 i Hakarp.
- 22/1 Brita Charlotta Jönsson, f. Nordström, Skolgatan 15, född den 23/11 1905 i Hakarp.
- 5/2 Ada Elsie Bergqvist, f. Lindblom, Månbergsvägen 21, född den 14/6 1898 i Hakarp.
- 19/2 Karl Henry Höglund, Hakarpsvägen 132, född den 30/10 1905 i Hakarp.
- 2/3 Oskar Efraim Emanuel Larsson, Platåvägen 14, född den 29/11 1895 i Skärstad.
- 2/3 Anna Eva Elise Hallgren, f. Forsberg, Lindarevägen 14, född den 25/10 1908 i Pjätteryd, Kronobergs län.
- 24/4 Frida Naemi-Karlsson, f. Johansson, Jutaholmsringen 15, född den 27/3 1895 i Linderås, Jönköpings län.
- 23/5 Lilian Birgitta Rasmussen, f. Borg, Benvedsvägen 11, född den 5/2 1934 i Sundsvall, Västernorrlands län.
- 26/5 Sten Gustaf Persson, Johannesvägen 14, född den 23/4 1920 i Karlstad, Värmlands län.
- 7/6 Pia Yvonne Linnéa Iles, f. Nilsson, Tyskängsvägen 5, född den 15/11 1955 i Mjölby, Östergötlands län.
- 14/6 Ernst Tore Ragnar Falkman, Brunstorpssvägen 7, född den 1/10 1901 i St. Tuna, Kopparbergs län.

- 17/6 Bror Axel Halvard Engvall, Ådalsvägen 63, född den 14/5 1902 i Järsnäs.
- 23/6 John Artur Thorén, Jutevägen 18, född den 15/4 1905 i Askeryd, Jönköpings län.
- 2/7 Josef Harry Emanuel Svensson, Hakarpsvägen 85, född den 5/9 1907 i Hakarp.
- 4/9 Ture Hilding Karlsson, Tenhultsvägen 151, född den 28/4 1933 i Bro, Göteborgs och Bohus län.
- 18/9 Knut Erland Alfons Svensson, Björkelid, Hakarps säteri, född den 20/4 1914 i Svenarum.
- 28/9 Anny Matilda Ljunggren, f. Rydström, Ebbesvägen 4, född den 14/3 1887 i Jönköping.
- 7/10 Anna Helga Karolina Nilsson, f. Ahlgren, Berghagavägen 15, född den 25/7 1898 i Ökna, Jönköpings län.
- 21/10 Sonja Mildred Bendisa Andersson, f. Damberg, Hallebergsliden 6, född den 5/6 1924 i Slöta, Skaraborgs län.
- 28/10 Josef Gunnar Holmberth, Aniaravägen 9, född den 6/3 1898 i Bälaryd, Jönköpings län.
- 29/10 Kurt Charles Berglund, Rambergsliden 15, född den 18/7 1922 i Gränna.
- 29/10 Karola Linnéa Viktorina Birgersson, f. Karlsson, Holländaregatan 19, född den 15/4 1916 i Nässjö.
- 30/10 John Gunnar Kjell Andersson, Hallebergsliden 6, född den 26/1 1913 i Rogberga.
- 13/11 Karl Lennart Birger Johansson, Carlforsvägen 11, född den 8/7 1911 i Hakarp.
- 16/11 Karl Gunnar Emanuel Petersson, Kämparp, född den 26/4 1898 i Hakarp.
- 28/11 Sven Gustaf Gustafsson, Vipevägen 33, född den 8/8 1896 i Sofia, Jönköpings län.
- 29/11 Karl Artur Karlsson, Olstorpsgatan 15, född den 26/2 1887 i Ödestugu.
- 30/12 Hildur Linnéa Dahlström, f. Walerius, Skolgatan 28, född den 8/3 1894 i Hakarp.

Folkmängden i Hakarp den 31 december 1979 var 4.800 personer, varav 2.432 män och 2.368 kvinnor. Äldst i församlingen var Karl August Hjalmar Ekvall, Tenhultsvägen 30, född den 1/4 1883.